

KOKEMÄEN KAUPUNKI
Talousarvio 2023
Taloussuunnitelma 2023-2025

Sisällys

1 YLEISOSA	3
1.1 Yleinen taloudellinen kehitys	4
1.2 Taloudellinen tilanne kunnissa	5
1.3 Kokemäen kaupungin taloudellinen tilanne	8
1.4 Kirjanpito	10
2 KAUPUNKISTRATEGIA	11
2.1 Kokemäen kaupungin visio ja strategiset tavoitteet	12
2.2 Konserniohjeistus ja tavoitteet	13
2.2.1 Kaupungin yleiset konsernitavoitteet	13
2.2.2 Konsernikohtaiset tavoitteet	13
3 TALOUSARVIOEHDOTUS	16
3.1 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne	17
3.2 Talousarvion sitovuus	20
3.3 Vuoden 2023 talousarvion laadinnan tausta ja lähtökohdat	21
3.3.1 Talousarvion vertailtavuus ja talousarvioehdotus tulo- ja menoperusteluineen	21
3.3.2 Toimintatuotot	22
3.3.3 Toimintakulut	22
3.3.4 Verotulot	23
3.3.5 Valtionosuudet	25
3.3.6 Rahoitustuotot ja – kulut	26

3.3.7	Poistot ja arvonalentamiset	26
3.3.8	Tilikauden tulos	26
3.4	Tuloslaskelma	27
3.5	Rahoituslaskelma	29
3.6	Talousarvioon sisältyvät palvelutarjonta- tai muut huomioitavat muutokset	30
3.7	Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	32
4	TOIMINNALLISET TAVOITTEET	33
4.1	Positiivisen kuntakuvan luominen	34
4.2	Elinkeinorakenteen monipuolistaminen	35
4.3	Kuntalaisten hyvinvointi	37
4.4	Vihreän siirtymän Kokemäki	41
5	HENKILÖSTÖ	44
5.1	Talousarvioon sisältyvät henkilöstömuutokset	45
5.2	Luottamushenkilö- ja henkilöstöorganisaatio 1.1.2023	46
6	TALOUSSUUNNITELMA	47
6.1	Yleisperustelut	48
6.2	Talouden tasapainotus	48
6.3	Laskelmat	51
7	INVESTOINNIT	56

1 YLEISOSA

1.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2022-2024

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 prosenttia vuonna 2022. Tuotanto on kehittynyt alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on jatkanut nopeaa kasvuaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Myös Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Venäjän osuus Suomen viennistä ja tuonnista on puolittunut hyökkäyksen alun jälkeen, mutta kauppa ei kuitenkaan ole vielä loppunut. Menetetyn Venäjän kaupan korvaamista hidastavat Euroopan heikentyneet talousnäkymät, ja viennin kasvun arvioidaan jäävän vaisuksi. Lisäksi lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin vuonna 2023 ja toipuu hiveneren 1,4 prosentin kasvuun vuonna 2024. Vuosina 2025–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Ennusteessa oletetaan, että elokuun alussa vuonna 2022 voimassa olevat Venäjään kohdistetut pakotteet jäävät voimaan. Rajoitteiden suorita vaikutuksia suurempia ovat kuitenkin epäsuorat vaikutukset, kuten hintojen nousu. Koronavirus ei ole poistumassa ja uusia tautitapauksia ilmenee yhä, mutta ennusteessa oletetaan, että covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi ei tehdä sellaisia rajoituksia, joilla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys ovat pienentäneet koronaepidemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Julkinen talous kohenee vielä vuonna 2022 verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Alijäämän pienenemistä edesauttaa myös covid-19-tukitoimien väheneminen.

Vuonna 2023 talous kasvaa vaimeasti ja työllisyys heikkenee, joten julkisen talouden alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Ensi vuoden jälkeen nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden menojen ja tulojen välistä epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi korkealle tasolle covid-19-epidemian vuoksi eikä ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Velkasuhteen kasvu kuitenkin taittui hetkellisesti vuonna 2021. Julkisen velkasuhteen väliaikaiseen tasaantumiseen vaikuttaa nimellisen BKT:n suotuisa kasvu. Valtionhallinnon, paikallishallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä pysyy mittavana, joten velkasuhde alkaa kivuta uudelleen ylöspäin

vuodesta 2023 lähtien. Alijäämien lisäksi velkasuhdetta kasvattavat lähivuosina myös korkomenot.

Vuonna 2022 valtionhallintoa vahvistavat covid-19-tukitoimien väheneminen ja vuonna 2023 hallituskauden määräaikaisten toimien päättyminen. Varautumiseen liittyvät toimet näkyvät etenkin valtionhallinnon rahoitusasemassa. Ensi vuodesta lähtien alijäämä alkaa kasvaa verotulojen kasvun hidastuessa ja hävittäjähankintojen myötä. Ensi vuodelle kohdistuu myös väliaikaisia toimia, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa kuluttajahintojen poikkeuksellisen nopean nousun vuoksi sekä toimia, joilla pyritään lieventämään sähkön korkean hinnan vaikutuksia. Valtion velanhoitomenot alkavat myös kasvaa ennustejaksolla.

Ensi vuodesta lähtien Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille.

Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti paikallishallinto (pois lukien hyvinvointialuehallinto) jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu muunmuassa mittavista investoinneista.

Lähde; Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:57

1.2 Taloudellinen tilanne kunnissa

Kuntatalouden kokonaiskuva ja tulevaisuudennäkymät eivät ole juuri muuttuneet viimekevään kuntatalousohjelmassa esitettyyn arvioon verrattuna. Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätösten tulos- ja rahoituslaskelman erät tarkentuivat paikoitellen paljonkin kevään alustaviin tilinpäätösarvioihin verrattuna, mutta iso kuva vuodesta 2021 ei muuttunut.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta tarkentui noin 200 milj.euroa negatiiviseksi. Lisäksi kuntien verotuloennusteet ovat kohonneet keväästä koko ennustejaksolla 2022–2026 pääasiassa veropohja- ja maksuunpanoennusteen päivityksen vaikutuksesta. Toisaalta myös hintaennusteita on nostettu keväästä. Merkkejä inflaation kiihtymisestä saatiin jo

viime vuonna, mutta vielä keväällä inflaatiopiikin ajateltiin jäävän maltillisemmaksi ja lyhytaikaisemmaksi.

Kuntien kustannuskehityksen kannalta painoarvoltaan merkittävin hintoihin vaikuttava tekijä on kuitenkin kunta-alan ansiokehitys, sillä henkilöstökustannukset muodostavat kuntatalouden suurimman kuluerän. Kunta-alan vaikea työkiista saatiin osittain päätökseen kesäkuun 2022 alussa,

kun kaikki muut kunta-alan työntekijäryhmät hoitajaliittoja Tehyä ja Superia lukuun ottamatta hyväksyivät kuntien ja hyvinvointialueiden virka- ja työehtosopimukset. Yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun vuoksi sopimuskorotuksia sovelletaan kuitenkin kaikkiin, myös sote-alan työntekijöihin. Sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,8 prosenttia. Perusratkaisun sopimuskorotusten taso ilman kehittämishjelmaa vuosina 2023–2024 on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan.

Lisäksi kunta-alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä uudistetaan erillisellä kehittämissohjelmalla vuosina 2023–2027 keskimäärin yhden prosentin sopimuskorotuksella vuosittain. Ohjelman avulla kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 prosenttia sopimuskorotusten lisäksi.

Työmarkkinoiden kireys on aiheuttanut kunta-alalla kasvavassa määrin haasteita. Etenkin sote-palveluiden tarve on kasvanut väestön ikääntymisen vuoksi ja siksi hoitoalan uusien avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti. Sosiaali- ja terveystalvet ovat ruuhkautuneet paikoitellen pahoin, ja paheneva hoitajapula ja työtaistelut vaikeuttavat tilannetta entisestään. Riskejä uusista työtaisteluista on ilmassa.

Vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella kuntataloudessa jälleen hyvältä ja ennusteen mukaan toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi.

Sote-kiinteistöjen myyntien arvioidaan myös kohentavan kertaluonteisesti toiminnan ja investointien rahavirtaa. Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän pienentyneiden valtionavustusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysyy lähellä viime vuoden tasoa verorahoituksen kasvaessa riipeästi.

Talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Kuntatalous vuonna 2023

Vuosi 2023 on Suomen julkisessa hallinnossa ja myös kuntataloudessa historiallinen vuosi, sillä sote-uudistus astuu voimaan. Käytännössä tämä

merkitsee sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään, mutta sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle.

Kaikkia Suomen ikärakenteeseen liittyviä kuntatalouteen kohdistuvia taloudellisia haasteita sote-uudistus ei suinkaan poista, sillä väestömuutoksen vaikutukset ulottuvat talouden rakenteisiin useampaa kautta ja vaikuttavat myös esimerkiksi investointeihin ja käyttöomaisuuteen.

Vuoteen 2023 ajoittuu sote-uudistuksen lisäksi myös hallituskauden päättyminen. Monet hallituksen määräaikaisten toimet lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu merkittävä määrä esimerkiksi covid-19-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita.

Oppivelvollisuuden laajentaminen etenee kuitenkin uudella ikäluokalla, mikä nostaa kuntataloudelle kohdistetun rahoituksen yli 70 milj. euroon vuonna 2023. Lisämenoja aiheutuu myös Ukrainan sotaa paenneiden maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja muun muassa varhaiskasvatuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on kuitenkin tuttuun tapaan hieman pehmennetty, sillä laskennallista säästöpotentiaalia ei ole mahdollista hyödyntää kaikissa kunnissa ainakaan kovin nopeasti.

Monissa pienissä kunnissa kouluverkko on supistettu jo niin, ettei sen kaivaminen ole mahdollista lopettamatta palvelua kokonaan. Lisäksi varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten määrään vaikuttaa myös osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina kasvussa. Selvää kuitenkin on, että nuorten ikäluokkien pienentyminen avaa osalle kunnista säästömahdollisuuksia, joihin on reagoitava nopeasti talouden tasapainottamiseksi ja laadukkaan opetuksen turvaamiseksi.

Kuntatalouden vuoden 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy myös kustannusten kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Kustannusten ripeään nousuun vaikuttaa etenkin kunta-alan ansiokehitys, jota nostavat niin sanottu yleiseen linjaan sidottu palkankorotus sekä kehittämisohjelma, jolla uudistetaan kunta-alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä.

Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi myös kuntatalouden tuloihin. Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, kunnallisveroprosentteja alennetaan kaikissa kunnissa 12,64 prosenttiyksiköllä. Lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään kolmanneksella ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään ensi vuonna myös korjaus varhaiskasvatusmaksujen alentamiseen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotukseen liittyen, jonka vaikutus on arviolta noin 90 milj. euroa kuntien verotuloja lisäävä vuonna 2023. Koska sote-uudistus ei vaikuta kiinteistöveroon, sen suhteellinen osuus kuntien verotuloista kaksinkertaistuu nykyiseen verrattuna. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan 47 prosenttia vuonna 2023. Kuntien verotulokertymä jää vuonna 2023 poikkeuksellisesti normaalia korkeammalle tasolle, sillä osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti.

Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella ennätyskallista vahvalta, sillä sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kunnille kertyy vuonna 2023 noin 1,2 mrd. euroa enemmän vanhojen veroperusteiden mukaisia verotuloja kuin sote-uudistuksen jälkeisessä kuntataloudessa vuonna 2024. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poisotot ja toiminnan ja investointien rahavirta on noin 1,2 mrd. euroa positiivinen.

Lähde; Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, valtiovarainministeriön julkaisuja – 2022:5

1.3 Kokemäen kaupungin taloudellinen tilanne

Kokemäen kaupunginvaltuusto on edellisvuosien aikana hyväksynyt yksimielisesti tavoitteen, jonka mukaan kaupungin talous on pidettävä sellaisessa kunnossa, ettei taseeseen kerry kumulatiivista alijäämää tai jos sitä kertyy, niin tavoitteena on, että alijäämä tulee katetuksi Kuntalain 110 §:ssä mainitussa neljän vuoden aikana. Valtuuston hyväksymä tavoite on ollut yksi osa voimassa olevaa kuntastrategiaa. Kaupunginvaltuuston vahvistamassa kuntastrategiassa yhtenä kunnan toimintaa ohjaavana arvona on vastuullisuus. Strategian mukaan ”Kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti”. Käytännössä talouden vastuullinen hoitaminen tarkoittaa useita eri asiakokonaisuuksia lähtien pienistä yksityiskohdista aina suuriin kokonaisuuksiin.

Suurimpina kokonaisuuksina on yhä edelleen pidettävä seuraavien asiakohtien hallitsemista:

- estää taseeseen kertyvän alijäämän syntyminen
- pitää kaupungin vieraanpääoman määrä sellaisena, ettei sen hoitaminen (lyhennykset+korot) vaaranna kaupungin toiminnan järjestämistä
- pidättäytyä sellaisten taloudellisten sitoumusten ja vastuiden antamisesta, joihin sisältyy merkittävä taloudellinen riski ja jotka voivat vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kokemäen kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös oli 1,4 M€ ylijäämäinen. Ylijäämän syntymiseen vaikutti olennaisesti valtion koronapandemian johdosta myöntämät valtionavustukset. Avustusten perusteena olivat testattujen määrä, annettujen rokotteiden määrä, jäljittämisten määrä sekä hoitopäivien määrä. Kokemäen kaupunki sai pääasiassa terveydenhuoltoon kohdistuvia korona-avustuksia valtiolta kaikkiaan noin 1,4 M€.

Kokemäen kaupunki on viimeisten vuosien aikana onnistunut pitämään toimintakatteen (=nettokäyttötalousmenot) vuosittaisen kasvun hyvin maltillisella tasolla. Vuosien 2018 – 2021 aikana toimintakatteen keskimääräinen vuosikasvu on ollut 1,7 %, vaihteluvälin ollessa -2,4 %:sta + 4,4 %:iin.

Vuoden 2022 talousarvio laadittiin alkujaan noin 1 000 ylijäämäiseksi. Vuoden aikana talousarvioon on tehty kuluja lisääviä muutoksia. Tehtyjen muutosten johdosta talousarvio on 99 089 alijäämäinen. Koronapandemian jatkuessa ja valtion luvatta korvata siitä aiheutuneet kustannukset ja yhteisöveron huomattavan hyvän kertymän johdosta vuoden 2022 tulos tulee olemaan positiivinen. Lokakuun arvion perusteella ylijäämän suuruus tulee olemaan noin 0,5 -0,7 M€.

Edellä olevan johdosta kaupungin taseessa olevan 4,0 M€ kumulatiivisen ylijäämän ennakoitaan kasvavan.

Ylijäämäisistä tilinpäätöksistä huolimatta Kokemäen kaupungin taloudesta on muiden satakuntalaiskuntien tavoin ongelma, joka tulee vaikuttamaan jatkossakin kunnan toimintaan ja sen rahoitukseen. Asukasluvun laskun pysäyttäminen on kaupungin talouden turvaamisen kannalta tärkein osatekijä. Kaupungin asukasluku on vähentynyt viimeisen 10 vuoden (2012-2021) aikana keskimäärin noin 99 henkeä/vuosi eli keskimäärin noin 1,3 %. Vuosien 2021 ja 2022 aikana asukaskuvun väheneminen on tasaantunut noin -50 henkilöön. Asukasluvun väheneminen vaikuttaa olennaisesti kaupungin verotuloihin ja valtionosuuksiin ja kunnan yleiseen toimeliaisuuteen. Jotta kaupungin talous saadaan pidettyä sellaisena, mikä takaa kunnan olemassaolon jatkumisen, on kaupungin palvelurakennetta ja -varustusta jatkossakin tiivistettävä ja tehostettava.

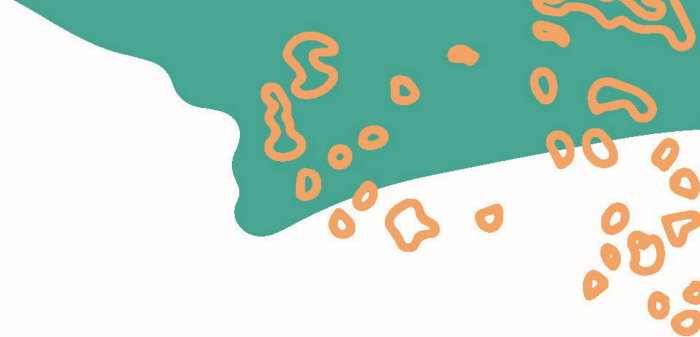
Kaupungin asukasluku oli syyskuun 2022 lopussa 6 925. Vuotta aiemmin eli 30.9.2021 asukasluku oli 6 970.

1.4 Kirjanpito

Kuntalain 112 §:n mukaan kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain 113-116 §:n soveltamisesta.

Kuntalain 113 §:n mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, johon kuuluvat tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus.

Kirjanpidon on tuotettava talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden seurannassa tarvittavat tiedot. Investointimenot ja pääomarahoitukset sisältyvät talousarvioon ja kirjanpidon on tuotettava myös rahoitusosan seurannassa tarvittavat tiedot.

2 KAUPUNKISTRATEGIA

2.1 Kokemäen kaupungin visio ja strategiset tavoitteet

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain 110 §:n mukaisesti talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntastrategian vuosille 2022-2025 joulukuussa 2021 pitämässään kokouksessa. Strategiassa on määritelty kaupungin visio, arvot sekä painopistealueet.

Kaupungin strategiassa arvoiksi on määritelty vastuullisuus ja avoimuus, lapsiystävällisyys, yhteisöllisyys, yritysmuuteisuus sekä ympäristöystävällisyys.

Strategia-asiakirjassa painopistealueiksi on hyväksytty

1. positiivisen kuntakuvan luominen,
2. elinkeinorakenteen monipuolistaminen,
3. kuntalaisten hyvinvointi sekä
4. vihreän siirtymän Kokemäki.

Painopistealueiden mukaisesti strategiaan on kirjattu toimenpideehdotuksia. Lautakuntien talousarvion valmistelun yhteydessä vuonna 2022 ja 2023 esittämät ja tarkentamat toiminnalliset tavoitteet on kirjattu strategia – ja hyvinvointisuunnitelma-asiakirjoihin. Edellä mainittujen asiakirjojen osakokonaisuudet on esitetty tämän talousarvion kohdassa 4. Toiminnalliset tavoitteet.

2.2 Konserniohjeistus ja tavoitteet

2.2.1 Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

Konserniohjeen mukaisesti kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekuelin. Valtuuston tehtävänä on määrittää ja hyväksyä kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kaupungin omistajapolitiikan linjaukset. Omistajaohjausta toteutetaan konserniohjeen mukaisesti mm. siten, että tytäryhtiöt ovat sitoutuneet hankkimaan konsernijaoston ennakkokannan konserniohjeessa määritellyissä asioissa. Samoin yhtiöt ovat sitoutuneet konserniohjeen mukaiseen raportointiin.

Sote-ratkaisun johdosta kaupungin talousarvio ja tilinpäätös pienevät euromääräisesti noin 60 %:lla. Tämän johdosta konserniyhtiöiden suhteellinen euromääräinen painoarvo kaupungin taloudessa kasvoi huomattavasti, jolloin kaupungin konsernijohdon tulee jatkossa tarkastella yhdessä yhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten ratkaisujen merkitystä entistä tarkemmin.

2.2.2 Konsernikohtaiset tavoitteet

Kiinteistöosakeyhtiöt: Kiinteistö Oy Kokemäen Teljän Talot ja Kiinteistö Oy Hakatienkartano

Yhtiöiden pääomarakennetta tulee pyrkiä edelleen parantamaan johdonmukaisesti muun muassa lainajärjestelyillä sekä Valtiokonttorin/ARA:n avustuksin ja mahdollisin lainaehtojen helpotuksin.

Peipohjassa sijaitseva huonokuntoinen rivitalo (Myyränkatu 5, neljä asuntoa) tulee purkaa.

Asuntojen kohtuullista asumistasoa sekä vuosikorjauksia pyritään toteuttamaan tulorahoituksen voimin.

Yhtiön tulee mahdollisuuksien mukaan varautua akkumateriaalitehtaan rakennusvaiheen edellyttämään asuntotarpeeseen.

Sopeuttamistoimien kustannuksia pyritään kattamaan myös projekti-kohtaisilla Valtiokonttorin ja/tai ARA:n avustuksilla.

Kaupungin tulee varautua yhtiön pääomittamiseen vuoden 2023 tai sitä seuraavien vuosien aikana.

Koska sopeuttaminen aiheuttaa kirjanpidollisia alaskirjauksia ta-
seesta, alaskirjausten ja suunnitelman mukaisten poistojen vaikutuk-
sesta yhtiölle ei aseteta positiivista tulostavoitetta.

Kokemäen Lämpö Oy

Liikevoittoprosentti vähintään 10,00 %. Omavaraisuusaste tulisi olla vähintään välttävällä tasolla eli suurempi kuin 15 %. Kyseinen tavoite on asetettu alun perin vuoden 2020 talousarviossa, joten tavoite on ollut useampivuotinen. Yhtiön nykyinen omavaraisuusaste 13 % on ta-
soa heikko.

Yhtiöllä tulee olla laadittuna 1-3 vuoden suunnitelma, johon on kir-
jattu kaikki tiedossa olevat kunnossapito/peruskorjaus tmv inves-
toinnit. Suunnitelmasta tulee selvittää myös se, rahoitetaanko inves-
toinnit yhtiön omalla vai ulkopuolisella rahoituksella. Suunnitelma
tulee saattaa kaupungille tiedoksi maaliskuun 2023 loppuun men-
nessä.

Yhtiön rahoituksen suunnitelmallisuutta tulee kokonaisuudessaan
parantaa.

Kokemäen Teollisuuskylä Oy

Yhtiö myi omistamansa valokuituverkon vuodenvaihteessa 2021/2022
Valokuitunen Oy – nimiselle yhtiölle. Yhtiön liikevaihto pieneni täl-
löin olennaisesti ja on nyttemmin ollut hyvin vähäistä.

Tavoitteena on pitää yhtiön taloudellinen tila hyvänä, joka tarvitta-
essa mahdollistaisi yritystoiminnassa tehtäviä ratkaisuja. Yhtiö si-
toutuu siihen, että sen käytössä olevat liiketoiminnan ulkopuoliset
varat ovat omistajayhteisön käytössä korvausta vastaan.

Kokemäen Vesihuolto Oy

Liikevoittoprosentti tulisi olla vähintään tyydyttävällä tasolla. Tyydyt-
tävä taso vaatii noin 10 % liikevoiton. Yli 10 % liikevoiton katsotaan
tasoksi hyvä.

Omavaraisuustavoite vähintään 50 %, joka vastaisi asteikolla erinomaista tasoa, kun taas 35-50% tasoa hyvä.

Kokemäen Vesihuolto Oy:n tavoitteeksi asetetaan energiakulutuksen alentaminen. Tavoitteeseen pääsemiseksi yhtiön hankkii jätevedenpuhdistamolle aurinkopaneelit ja ilmastukseen lämmöntalteenottojärjestelmän.

3 TALOUSARVIOEHDOTUS

3.1 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne

Talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita koskevat säännökset on koottu kuntalain (410/2015) § 110. Siinä säädetään myös vuotta pitemmän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelusta.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate/toimintajäämä, käyttökate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä.

Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei kuntalaki edellytä vuositasolla. Tilikauden tulos talousarviossa tai yksittäisenä suunnitelmavuotena voi olla yli- tai alijäämäinen.

Tilikauden tuloksen kehityksen arvioinnissa on taloussuunnitelmalla keskeinen merkitys. Kunnanhallituksen tulee tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Tasapainotuksessa kunnanhallitus joutuu ottamaan kantaa siihen, mitä muutoksia kuluvan vuoden tai seuraavaan talousarvioon ja -suunnitelmaan on tehtävä.

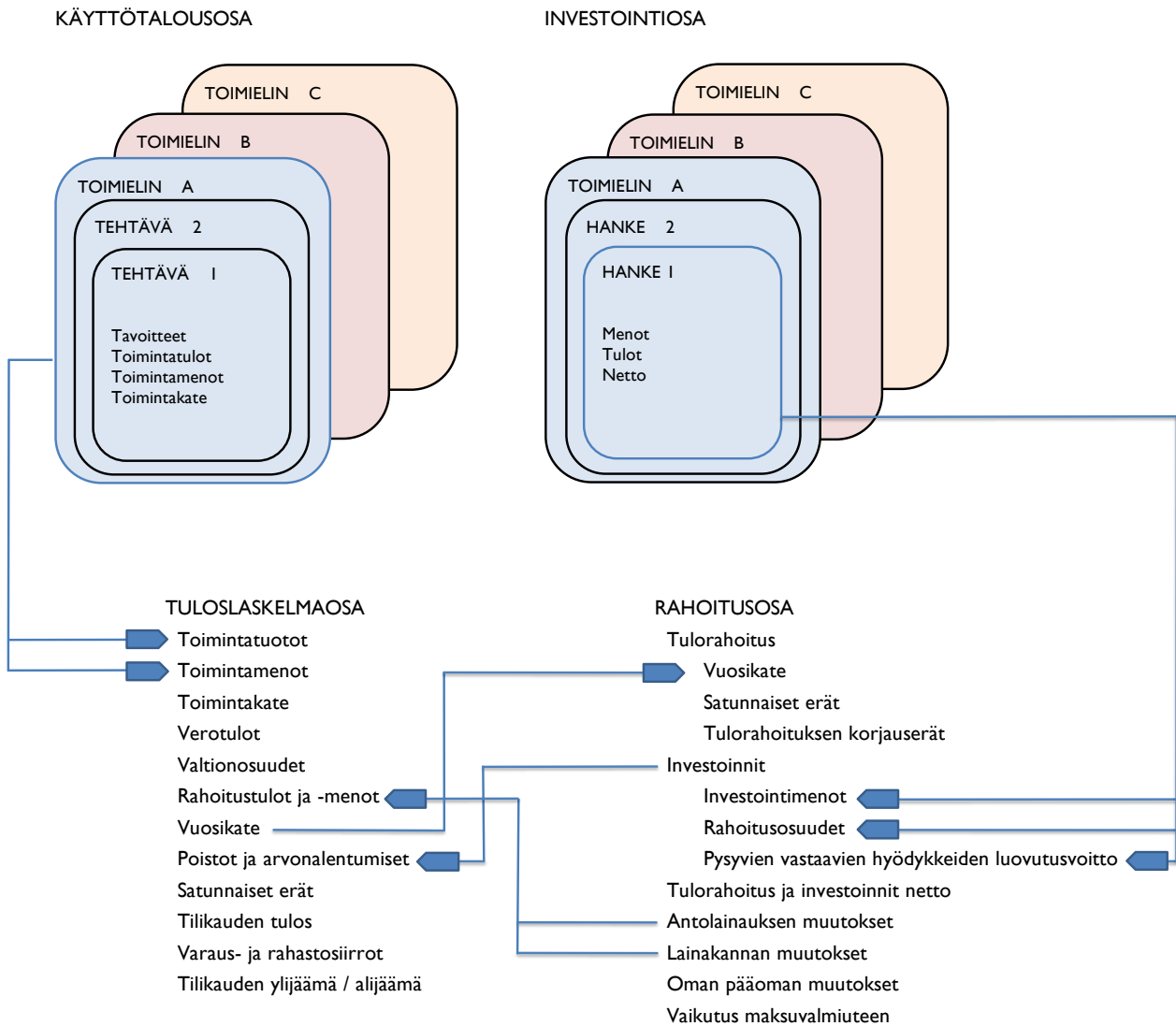
Rahoitussuunnitelmalla osoitetaan, kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulorahoitus ja pääomarahoitus sekä investointien hankintamenot ja muut pääomamenot yhteen laskelmaan. Kunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, kunnan on rahoitusosassa osoitettava tarvittava pääomarahoitus. Pääomarahoitusta ovat lainan otto ja kuntayhtymässä lisäksi jäsenkuntien oman pääoman ehtoiset sijoitukset. Kunta voi kattaa rahoitustarpeen myös toimintapääomaa vähentämällä, mikä voi merkitä rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutuneen pääoman vapauttamista taikka lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäystä.

Talouden vakaus edellyttää myös, etteivät sitoumukset ja niihin liittyvät riskit ylitä kunnan voimavaroja. Sitoumuksia, joihin liittyy erityinen riski, ovat lainatakausten ja muiden vakuuksien antaminen yhteisöille. Merkittäviä riskejä voi liittyä myös kunnan investointihankkeisiin sekä luotonantoon elinkeinotoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Kuntalain 110 §:n talousarvion rakennetta koskevalla säännöksellä pyritään yhtenäiseen talousarviokäytäntöön. Kunnan ja kuntayhtymän talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Lisäksi tarvitaan yleisperustelut ja liitteet.

Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelmien rakenteen. Nämä ovat:

- a) kokonaistalouden näkökulma
  - tuloslaskelmaosa
  - rahoitusosa
- b) toiminnan ohjauksen näkökulma
  - käyttötalousosa
  - investointiosa

Tuloslaskelma- ja rahoitusosan väliset yhdysnuolet kuvaavat talousarviossa esiintyvien eri osa-alueiden oleelliset keskinäiset yhteydet.

Tuloslaskelmaosassa oleva vuosikate luo pohjan rahoitusosan rahavirtalaskelmalle. Tulorahoituksen tulisi yksin tai yhdessä ottolainojen sekä oman pääoman lisäyksen kanssa kattaa investointimenot, jotta kunnan maksuvalmius ei kärsisi olennaisesti. Vakaassa taloudessa vuosikatteen tulee esim. viiden vuoden tarkastelussa kattaa vastaavan ajan investointimenot. Mikäli näin ei toteudu, kunta velkaantuu.

Toimielimen tekemä ja rahoitusosassa ilmenevä investointi jaksetaan vuosipoistoina tuloslaskelmaosaan kuluksi. Rahoitusosassa kuvatut lainakantojen muutokset, kuten lainojen korot, vaikuttavat niin ikään tuloslaskelmaosassa rahoitustuloihin ja -kuluihin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion käyttötalousosa on valtuustoon nähden sitova seuraavasti:

Yleishallinto

Vaalit, eri toimielimet, hallinto-osasto, muut palvelut, sisäiset palvelut, projektit

Elinvoimalautakunta

Elinvoimapalvelut, työllistäminen ja nuorten työpaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen koulutus, kansalaisopisto ja musiikillinen koulutus, liikunta ja urheilu, nuorisotoimi, museotoimi, yleinen kulttuuritoimi, kirjasto

Tekninen- ja ympäristölautakunta

Hallinto, kaavoitus- ja mittaus-toimi, yleiset alueet, kiinteistöjen hoito, tilahallintopalvelut, ympäristöterveydenhuolto, ympäristötoimi ja rakennusvalvonta

Yhteiset erät

Verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut, poistot, satunnaiset erät, varaukset, rahastojen lisäys/vähennys

Investointimenojen osalta talousarvio on valtuustoa sitova hankekohtaisesti liitteenä olevan investointiosan mukaisesti. Kaupunginhallitus voi talousarviovuoden aikana muuttaa investointiosan kustannuspaikan määrärahoja, jos yksittäinen määrärahamuutos on enintään +/-70 000 euroa eikä muutoksella lisätä investointien nettomäärää.

Vuosien 2024-2025 investointisuunnitelma on alustava arvio, eikä se ole valtuustoa sitova.

Myönteinen valtionavustuspäätös on edellytys erikseen merkityille investointikohteille.

Määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä.

3.3 Vuoden 2023 talousarvion laadinnan tausta ja lähtökohdat

Käsitellessään viime vuosien talousarvioita ja -suunnitelmia ja tilinpäätöksiä Kokemäen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt samalla yksimielisesti tavoitteen, jonka mukaan tavoitteena on pitää kaupungin talous sellaisena, ettei taseeseen kerry kumulatiivista alijäämää tai jos kertyy, niin kertyneet alijäämät saadaan katettua Kuntalain määräämän ajan kuluessa.

Kaupunginhallitus antoi kesäkuussa 2022 lautakunnille vuoden 2023 talousarviokehityksen. Talousarviokehystä tarkennettiin elokuussa 2022. Kehitys annettiin tilanteessa jossa koronapandemian taloudellisten vaikutusten arviointi oli aiempia vuosia helpompaa.

Uuden haasteen talousarviovuoden 2023 laadintaan toi hyvinvointialueiden toiminnan aloitus vuoden 2023 alusta lukien. Teknisesti sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannusten siirtyminen valtion vastattavaksi sekä kunnallisverojen, yhteisöverojen ja valtionosuuksien vastaava leikkaus on helppo ja yksinkertainen toimenpide. Koska menojen siirto tehdään vuosien 2021 ja 2022 toteutuneiden kustannusten ja siihen liittyvän menoskaalauksen perusteella sisältyy laskelmaan epävarmuutta, joka konkretisoituu vuosien 2023 ja 2024 valtionosuuksien määrässä.

Olennaista on huomata, että nyt tapahtuva tehtävien ja samalla kulujen siirto valtiolle on suurin mitä kunnallishallinnossa on koskaan tehty. Kokemäen kaupungin osalta toimintakulut pienenevät noin 51,0 M€:sta 20,7 M€:oon eli noin 60 %.

Vastaavasti verotulojen määrä pienenee noin 46 % eli 12,3 M€ ja valtionosuuksien määrä noin 81 % eli 16,7 M€.

Edellä mainitusta teknisestä haasteesta huolimatta talousarviokehityksen laadintaa helpotti se, että vuoden 2021 tilinpäätös oli positiivinen ja sen seurauksena taseen kumulatiivinen ylijäämä kasvoi 4,0 M€. Taseen kumulatiivinen ylijäämä antaa hetkellisen tauon talousarvioiden laadintaan, mutta on syytä huomata, että vuosien 2020 ja 2021 ylijäämäiset tilinpäätökset ovat perustuneet lähes yksinomaan valtion maksamiin koronapandemiavaltionosuuksiin – ja avustuksiin.

3.3.1 Talousarvion vertailtavuus ja talousarvioehdotus tulo- ja menoperusteluineen

Vuosien 2022 ja 2023 talousarvion tuloslaskelmat ja käyttötalousosat eivät ole keskenään vertailukelpoisia sote-ratkaisun johdosta.

Yleishallinnon osalta menomäärärahoista jää pois sosiaalipalvelut, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido; kustannusvaikutus noin 30,2 M€.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan talousarvion osalta suurin muutos on oppilashuollon muutos eli kuraattorien (4 hlöä) ja ostopalvelukoulupsykologin siirtyminen hyvinvointialueen palvelukseen vuoden 2023 alusta. Kustannusvaikutus noin 0,25M€.

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastuulta hyvinvointialueelle siirtyy vuoden alusta pelastustoimen kustannusvastuu sekä ruokapalvelu- ja puhtaanapitoyksiköstä 7 tukipalveluhenkilöiden (Henrikinhovin keittiö 5 ja 2 laitoshuoltajaa) kulut, joiden työpanos kohdistuu sosiaalipalveluihin. Kulujen vähennys noin 1,5 M€ ja vastaavasti ruokapalvelutulojen vähennys noin 0,4 M€.

3.3.2 Toimintatuotot

Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän noin 4,8€ eli noin 0,4M€ vähemmän kuin vuonna 2022. Tuottojen väheneminen johtuu lähes kokonaan ruokapalvelutuottojen vähennyksestä Henrikinhovin keittiön siirtyessä hyvinvointialueen toiminnaksi. Toimintatuottojen sisällä on useita tulokohtia, jotka pohjautuvat toiminnan muutoksiin tai lainsäädännössä tapahtuviin muutoksiin. Varhaiskasvatusmaksuja on budjetoitu kertyväksi yhteensä 245 000 euroa. Vuonna 2021 maksuja kertyi kaikkiaan 286 000 euroa. 1.3.2023 voimaantuleva varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki alentaa kunnan saamia varhaiskasvatusmaksuja. Kokemäellä vuonna 2021 maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä oli noin 40 % hoidossa olevista lapsista. Uuden lain myötä ko. prosenttiosuus kasvaa todennäköisesti yli 50 %:iin.

Toimintatuottoihin on kirjattu myös mahdolliset myyntivoitot. Myyntivoittoa on arvioitu saatavan noin 47 000 euroa eli sama määrä kuin vuonna 2022. Myyntivoittojen määrän saavuttaminen edellyttää nykyistä vilkkaampaa tonttikauppaa ja/tai tasearvoltaan jo alas kirjattujen kiinteistöjen myyntiä.

Talousarvio ei sisällä uusia maksuja. Toimintavuoden aikana tullaan kuitenkin tekemään normaalit vakiintuneet maksujen tarkistukset.

3.3.3 Toimintakulut

Toimintakulujen määräksi on arvioitu 20,35 M€ eli noin 30,7M€ (60,2%) vuoden 2022 toimintakuluja vähemmän.

Palkkamäärärahoja on varattu kaikkiaan 9,98 M€ eli noin 1,1 % enemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2022-30.4.2024. Vuoden 2022 sopimuskorotusajankohdat ovat olleet 1.6. ja 1.10. lukien. Vuoden 2023 palkat on arvioitu siten että elokuun 2022 tehtäväkohtaisia palkkoja on korotettu 2,32 %:lla. Vertailussa

on huomioita se, että palkkamäärärahavaroja vähentää yhteensä 13 henkilön siirtyminen hyvinvointialueelle.

Henkilöstösivukulujen määrä vähenee noin 0,2 M€. Vähennys perustuu ns. eläkemenoperusteisen maksun pienenemisestä noin 0,78 M€:sta 0,44 M€:oon. Muutos pohjautuu sote-ratkaisuun ja samalla maksun nimi muuttuu tasausmaksuksi.

Henkilöstökulujen yhteismäärä on 12,45 M€ eli noin 150 000 euroa pienempi kuin vuoden 2022 talousarviossa. Henkilöstömenot muodostavat sote -ratkaisun jälkeen noin 60 % kaupungin kaikista käyttötalousmenoista. Vastaavasti sivistys- ja hyvinvointilautakunnan henkilöstömenot muodostavat noin 75 % kaupungin kaikista henkilöstömenoista.

Talousarvio sisältää uusia virkoja ja toimia. Kaikki henkilöstömuutokset on luetteloitu talousarvion luvussa 5 Henkilöstö.

Muiden kuin henkilöstökulujen arvioinnissa on talousarvion laadintavaiheessa pyritty realistisuuteen eikä lautakuntien talousarvioesityksistä ole tehty karsintoja. Vuoden 2022 aikana tapahtunut kuluttajahintojen muutos tulee asettamaan paineita vuoden 2023 tapahtuviin hankintoihin.

Kaupungin ostaman sähköenergian hinta on aikanaan vuonna 2019 kilpailutettu ja nykyoloissa edullinen hinta on voimassa vuoden 2023 loppuun.

3.3.4 Verotulot

Kunnallisvero

Kaupungin vuoden 2022 talousarviossa kunnallisverokertymäksi arvioitiin noin 23,1 M€. Syyskuun 2022 toteutuman ja verokehikon perusteella kertymä tulisi olemaan noin 23,1 M€.

Vuoden 2023 kunnallisverotuotoksi on arvioitu 10,70 M€. Tuloveroprosentti on vuonna 2023 9,11 %. Se muodostuu valtuuston vuodelle 2022 päättämästä 21,75 % ja siihen valtakunnallisesti tehdystä 12,64 %-yksikön leikkauksesta sote-ratkaisun johdosta.

Kunnallisverotuloarvio perustuu pääpiirteissään seuraaviin olettamuksiin:

a) Kunnan asukasluvun lasku pienenee ja on noin 50-60 hlöä/v ja 31.12.2022 asukasluku on noin 6 890.

b) palkkatason kasvuksi on arvioitu noin 3 %, asukasluvun laskun myötä palkkatulojen kasvuksi tulee noin 1,5 %

c) vuonna 2023 tilitetään vuoden 2022 kunnallisverotuloja, jotka on maksuunpantu 21,75 veroprosentilla. Tämän johdosta vuonna 2023 tilitettävät

kunnallisverot tulevat olemaan suhteellisesti suuremmat kuin mitä uusi 9,11 veroprosentti kerryttää.

Ennusteessa on hyödynnetty kuntaliiton veroennustekehikkoa, vaikkakin kunnallisverojen kertymä on ennakoitu kehikon arvioita pienemmäksi.

Yhteisövero

Vuoden 2022 yhteisöverokertymäksi arvioitiin 1,3 M€. Syyskuun 2022 toteutuneen ja kuntaliiton ennusteen mukaan kertymä tulee ylittymään ja kertymäarvio on 1,7 -1,9 M€. Koronapandemian negatiivinen vaikutus yhteisöjen maksamiin veroihin ei ole ollut niin suuri kuin arvioitiin. Yritykset ovat tehneet koronapandemiasta ja Ukrainan kriisistä huolimatta suhteellisen hyvää tulosta ja tämän myötä yhteisöveroja on kertynyt suunniteltua enemmän. Kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta vuonna 2022 on normaali 33%, kun se vuonna 2023 tulee olemaan noin 22%. Jako-osuus pienee sote-ratkaisun myötä.

Vuoden 2023 yhteisöverotuloksi on arvioitu ennustekehikon mukaan 1,2 M€. Ennuste pohjautuu valtakunnalliseen arvioon, jonka mukaan vuoden 2023 yhteisöverokertymä on koko maassa 36,3 Mrd euroa eli noin 5 % vuoden 2022 arviota enemmän. Yhteisöverot tilitetään kunnille jako-osuuk-sien mukaan.

Vuoden 2023 jako-osuudet pohjautuvat kokemäkeläisyri-tysten vuosien 2020 ja 2021 suhteelliseen osuuteen koko maan yritysten tulokseen verrattuna.

Kiinteistövero

Vuoden 2022 kiinteistöverotulokertymäksi on arvioitu 2,65 M€. kertymä tulee olemaan noin 0,1 M€ arvioitua suurempi. Kertymän kasvu selittyy osittain verotusarvojen kasvulla ja sillä, että vuosien 2020 ja 2021 kiinteistöverojen tilityksen olivat joustavan verotuksen myötä jäljessä ja jota ero nyt on kurottu umpeen.

Vuoden 2023 kiinteistöverokertymäksi on arvioitu 2,68 M€. Kiinteistövero-prosentit ovat samasuuruiset kuin edellisvuosina. Kiinteistöveron suhteellinen painoarvo kasvaa sote-uudistuksen myötä. Nykyisin kiinteistöverokertymä on noin 10 % kaupungin kaikista verotuloista. Sote-uudistuksen myötä kiinteistöveron suhteellinen osuus tulee olemaan vuoden 2023 alusta lukien noin 17 % kaikista verotuloista. Kiinteistöveron suhteellinen osuus kasvaa, koska sote-uudistuksen johdosta kuntien tuloveroprosenteista leikataan 12,64-prosenttiyksikköä pois ja yhteisöveron jako-osuus pienenee noin 12%-yksikköä.

Kaupunki aloitti vuonna 2022 kiinteistötietokannan selvitys –nimisen hankkeen, jonka tavoitteena oli saada kaupungin ja verottajan kiinteistö-tietokantojen eroavaisuudet selville. Koska tiedot ovat erilaiset, ei kiinteistöveroitus tapahdu oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti veronmaksajien kesken. Vuoden 2022 aikana Sääksjärven ympäristössä tapahtuneen selvityksen perusteella alueella on ollut rakennuksia/rakennelmia, jotka eivät ole olleet verohallinnon rekistereissä ja jonka johdosta kaupungilta on jäänyt saamatta kiinteistöverotuloja noin 30 000 euroa vuodessa. Ko. arvio on otettu huomioon arvioitaessa vuoden 2023 kiinteistöverotuloja. Vuoden 2023 talousarvion käyttötalousosassa on määrärahavaraus, jonka mukaisesti tietojen päivittämistä jatketaan kaupungin muilla alueilla.

3.3.5 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Peruspalveluiden valtionosuus koostuu varsinaisesta valtionosuudesta ja verotulomenetyksen korvaus –nimisestä valtionosuudesta. Verotulomenetyksen korvauksella tarkoitetaan niitä valtionosuuksia, jotka valtio korvaa kompensationsa kunnallisverotukseen tehdyistä valtion päättämistä vähennyksistä.

Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu yhteensä 20,62 M€ valtionosuuksiin. Valtionosuuspäätösten perusteella valtionosuuksia kertyy noin 220 000 euroa enemmän. Lukion oppilasmäärän kasvu entiselle tasolle kasvattaa vuoden 2022 valtionosuutta eli tulee muuttamaan opetus- ja sivistystoimen negatiivista valtionosuuslukua pienemmäksi.

Vuoden 2023 valtionosuudet tulevat olemaan noin 3,9 M€ eli lähes 17 M€ pienemmät kuin vuonna 2022. Valtionosuudet vähenevät koska sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen menot siirtyvät vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen vastattavaksi ja vastaavasti tällöin myös niihin kohdistuvat valtionosuustulot.

Vuoden 2023 valtionosuuksien arvioinnissa on omat haasteensa, koska niiden määrän arviointi perustuu sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2021 tilinpäätösmenoihin ja vuoden 2022 talousarviomäärärahojen arvioihin. Hyvinvointialueelle siirtyvien kulujen arvioinnissa on ollut erittäin suurta vaihtelua kunnittain kevään 2021 – syksyn 2022 aikana ja sen seurauksena yksittäisen kunnan valtionosuusluvuissa on ollut suuriakin vaihteluita. Edellä mainitusta johtuen vuoden 2023 ja eritoten vuosien 2024 ja 2025 valtionosuusarviointiin tulee suhtautua varauksellisesti. Vuoden 2023 valtionosuusarviossa on hyödynnetty Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön laskelmia.

3.3.6 Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot ja kulut on arvioitu kuluvaan vuoteen toteutumien ja toiminnan jatkuvuuden perusteella. Korkotuottoihin on kirjattu tytäryhtiöille myönnettyjen antolainojen korkotulot ja muihin rahoitustuloihin takauksiin liittyvät provisiotulot. Korkotuotoissa on huomioitu se, ettei kaupunki saa enää suhteellisen hyvää korkotuottoa tytäryhtiöltään valokuituverkon myynnin seurauksena. Korkokuluissa on huomioitu korkotason nousu ja korkokulujen määräksi on arvioitu noin 260 000 euroa. Arvio pitää sisällään useita muuttujia, mutta olettamuksena on pidetty sitä, että uuden pitkäaikaisen rahoituksen hinta on noin 3,5 % ja uuden lyhytaikaisen rahoituksen noin 2%.

3.3.7 Poistot ja arvonalentamiset

Suunnitelman mukaiset poistot on arvioitu käyttöomaisuuskirjanpidon mukaisina. Poistojen määräksi on arvioitu 2,2 M€. Arvio mahdollistaa noin 0,1 -0,2 M€ suuristen poistojen tekemisen, jolloin tase-arvoltaan liian suurien rakennusten tai muiden kohteiden arvoja kirjataan alas.

3.3.8 Tilikauden tulos

Vuosikate on talousarviossa 2,86 M€ ja se riittää kattamaan vuoden 2022 suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset, joiden määräksi arvioitu olevan 2,2 M€. Tilikauden tulos olisi siten noin 0,66M€ ylijäämäinen.

3.4 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TA 2022	TA 2023	MUUTOS
TOIMINTATUOTOT	5 269 970	4 848 640	-8,0
Myyntituotot	1 005 020	553 480	-44,9
Maksutuotot	737 600	681 500	-7,6
Tuet ja avustukset	539 500	354 000	-34,4
Vuokratulot	1 595 850	1 748 750	9,6
Muut toimintatuotot	70 000	71 600	2,3
Sisäiset tuotot	1 322 000	1 439 310	8,9
TOIMINTAKULUT	-51 080 259	-20 355 371	-60,2
Henkilöstökulut	-12 526 189	-12 359 454	-1,3
Palkat ja palkkiot	-9 800 444	-9 888 974	0,9
Henkilöstömenojen korjauserät	60 000	64 000	6,7
Henkilöstösivukulut	-2 785 745	-2 534 480	-9,0
Eläkekulut	-2 430 290	-2 115 905	-12,9
Muut henkilösivukulut	-355 455	-418 575	17,8
Palveluiden ostot	-33 998 125	-3 515 269	-89,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 953 067	-1 833 018	-6,1
Avustukset	-769 900	-702 500	-8,8
Vuokramenot	-205 000	-213 430	4,1
Muut toimintakulut	-305 978	-292 390	-4,4
Sisäiset menot	-1 322 000	-1 439 310	8,9
TOIMINTAKATE	-45 810 289	-15 506 731	-66,2
VEROTULOT	26 950 000	14 630 000	-45,7
Kunnallisvero	23 100 000	10 700 000	-53,7
Kiinteistövero	2 550 000	2 680 000	5,1
Yhteisövero	1 300 000	1 250 000	-3,8
VALTIONOSUUDET	20 625 000	3 925 000	-81,0
RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	36 200	-181 800	-602,2
Korkotuotot	57 000	1 000	-98,2
Muut rahoitustuotot	101 800	91 500	-10,1
Korkokulut	-105 300	-266 000	152,6
Muut rahoituskulut	-17 300	-8 300	-52,0
VUOSIKATE	1 800 911	2 866 469	59,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 900 000	-2 200 000	15,8
TILIKAUDEN TULOS	-99 089	666 469	-772,6

Toimintakate osoittaa varsinaisen tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. Vuosikate osoittaa riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan investointitoiminnasta aiheutuvat rakennusten/rakennelmien eli pysyvien vastavien poistot. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelmaan ja sillä pyritään kattamaan tulevia investointeja.

3.5 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)	TA 2022	TA 2023
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 801	2 866
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-3 901	-4 301
Rahoitusosuudet investointimenoihin	281	197
Käyttöomaisuuden myyntituotot	15	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	-1 804	-1 238
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	2 200	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 800	4 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 200	-3 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	0	0
Korottomien velkojen muutos	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 800	1 300
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4	62
Lainamäärä, euroja	25 680 000	26 980 000
Lainamäärä/asukas; euroja	3 727	3 944

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten toiminta rahoitetaan. Toiminnan ja investointien rahavirta osoittaa rahoituksen riittävyyden nettoinvestointien rahoittamiseen. Jos ko. rahavirta on negatiivinen, se osoittaa, että kunta joutuu ottamaan lainaa investointien rahoittamiseen. Rahoituksen rahavirta osoittaa, antaako kunta uusia antolainoja, kuinka paljon kunta ottaa uusia lainoja ja paljonko vanhoja lainoja maksetaan pois.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteismäärä osoittaa kaupungin maksuvalmiuden muutoksen.

3.6 Talousarvioon sisältyvät palvelutarjonta- tai muut huomioitavat muutokset

Kaupungin yksiköiden toiminnassa tapahtuu muutoksia, jotka johtuvat toiminnan tehostamisesta, lakimuutoksista, erilaisten käytäntöjen muutoksista tai erilaisten palvelua tukevien ohjelmistojen käyttöön. Vuoden 2023 talousarvio sisältää soteratkaisun tuomien teknisten muutosten lisäksi seuraavia huomioon otettavia muutoksia/asiakokonaisuuksia:

Taloushallintopalveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi kaupunginhallitus on marraskuussa 2022 tekemänsä päätöksen perusteella päättänyt taloushallintopalveluiden ulkoistamisesta. Järjestelyllä lisätään kaupungin palvelun toimintavarmuutta. Riskienhallinnan kannalta tällöin vältetään tilanteelta, jossa esimerkiksi kirjanpito on yhden henkilön varassa. Palveluiden ulkoistamista puolsi myös se, että henkilöstön saatavuus sellaisiin tehtäviin, joita joutuu hoitamaan yksin, on ollut haasteellista. Ulkoistuksen myötä vastuu taloushallinnon ohjelmistosta päivittyksineen siirtyisi palveluntuottajalle. Samassa yhteydessä kaupunki saa käyttöönsä osittain vanhentuneen kirjanpito-ohjelman tilalle uuden järjestelmän. Taloushallintopalveluiden ulkoistaminen ja siihen liittyvät pitkäaikaisten henkilöiden eläkkeelle siirtymiset tulevat aiheuttamaan olennaisia muutoksia kaupungin keskushallinnossa/kaupunginvirastossa.

Teknisen osaston talousarviossa on varattu yhteensä 10 000 euron suurinen määräraha Koskenperkaajien muistomerkin purkamiseen. Muistomerkin purkamisesta kaupunginhallituksen on päättänyt syksyllä 2022.

Kokemäen kaupunki ja yhdysvaltalaisyritys Æsir Technologies Inc. ovat 10.10.2021 solmineet aiesopimuksen, jonka mukaisesti yritys tulee perustamaan Kokemäelle akkumateriaalitehtaan ja sen jälkeen varsinaisen akkutehtaan. Keväällä 2022 tarkentuneiden suunnitelmien mukaan yhtiö tulisi kuitenkin ensin rakennuttamaan akkutehtaan. Kaupunki on vuoden 2022

aikana tehnyt useita maa-alueiden hankintoja, jotka mahdollistavat akkutehtaan sijoittautumisen Kokemäelle. Samoin kaupunki on varautunut hankkeen toteuttamiseen kaavoitusratkaisuin. Kaupungin maa-alueiden hankintakulut ovat olleet noin 1,2 M€ ja hankkeen käyttötalouden lisäkustannukset noin 0,1 M€.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät rahoituspäätökset ovat talousarvion laadintavaiheessa avoinna. Vuoden 2023 talousarvion käyttötalouso- osassa on määrärahavaraus, joka mahdollistaa ulkopuolisen asiantuntijan käytön hankkeessa. Investointiosassa on puolestaan määrärahavaroja Kirkkokallion asemakaava-alueen töiden toteuttamiseksi. Ehtona on maininta ”edellyttää alueelle suunnitellun suurteollisuushankkeen toteutumista”

Vuoden 2023 alusta lukien toteutettava sote- palveluiden siirto kuntayhtymältä edelleen hyvinvointialueelle, tulee olemaan valmistelukokonaisuus, jonka valmistelussa yleishallinnon ja teknisen osaston viranhaltijat ovat mukana. Olennaista työpanosta tulee vaatimaan mm. kaupungin/kuntayhtymän omistuksessa olevien kiinteistöjen hallinnoinnin suunnittelua.

Hyvinvointialueiden muodostumisella on vaikutusta myös kuntien sivistystoimien toimintaympäristöön. Kunnan oman hyvinvointityön merkitys kasvaa ja tämä on huomioitu myös sivistys- ja hyvinvointilautakunnan talousarvioesityksessä. Kunnan omassa toiminnassa vuoden 2023 merkittävimmät muutokset ovat sivistysosaston kehittämissuunnitelman mukaiset muutokset toimialan tulosityksiköissä 1.8.2023 alkaen. Näitä muutoksia ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarvion rakenteessa vaan muutokset tullaan tekemään vuoden 2024 talousarvioon. Muutoksella ei ole vuoden 2023 talousarvion käyttötalouteen taloudellista merkitystä.

Teknisen ja ympäristölautakunnan toimialalla ei ole suunnitteilla palvelutarjontaan liittyviä olennaisia muutoksia. Suunnitellun akkumateriaali- ja akkutehtaan toimintaedellytysten suunnittelu ja luominen tulee vuonna 2023 olemaan hanke, joka tulee työllistämään osaston henkilöstöä monin tavoin.

Olennainen muutos teknisen osaston osalta on Henrikinhovin keittiö/ruokapalvelutoimintojen siirtyminen hyvinvointialueen toiminnaksi.

Yksityistieavustusmäärärahoja on budjetoitu 100 000 euroa eli 12 500 edellisvuotta enemmän ja. Avustussumma on nyt samalla tasolla kuin noin kymmenen vuotta sitten.

3.7 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	Toimintakate
	N / B	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio
		Menot	Tulot	Kate/jäämä
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Yleishallinto	B	1 992 605	78 000	-1 914 605
Elinvoimalautakunta	B	909 340	158 000	-751 340
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	B	13 648 706	1 327 200	-12 321 506
Tekninen- ja ympäristölautakunta	B	3 804 720	3 285 440	-519 280
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B		14 630 000	14 630 000
Valtionosuudet	B		3 925 000	3 925 000
Poistot ja arvonalentumiset	B	2 200 000		-2 200 000
Korkotuotot	B		1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	B		91 500	91 500
Korkokulut	B	266 000		-266 000
Muut rahoituskulut	B	8 300		-8 300
INVESTOINTIOSA				
Aineettomat hyödykkeet	B	210 000		-210 000
Maa- ja vesialueet	B	110 000		-110 000
Rakennukset	B	465 500		-465 500
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	3 257 500		-3 257 500
Koneet ja kalusto	B	55 000		-55 000
Sijoitukset / Kuntayhtymäosuudet	B	202 500		-202 500
RAHOITUSOSA				
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	B	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		4 500 000	4 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 200 000		-3 200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	0	0
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0
KAIKKI YHTEENSÄ				-2 334 031

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

4 TOIMINNALLISET TAVOITTEET

4.1 Positiivisen kuntakuva luominen

Tavoite	Toimenpiteet	Arviointimitari	Huomioitavaa 2023	Vastuutaho
Kokemäki näkyy ulospäin positiivisesti eri alustoilla.	Yksiköt tekevät positiivisen mainoksen omasta yksiköstään. Eri yksiköissä tuotetaan enemmän materiaalia someen. Bloggaajien/somevaikuttajien hyödyntäminen osaksi viestintää.	Sosiaalisen median kanavien seuraajien määrä sekä reagoitien määrä. Yhteistyö bloggaajan/somevaikuttajan kanssa alkanut.	Parannetaan ja lisätään edelleen sosiaaliseen mediaan tuotettua aineistoa mm. yhteistyössä viestintä- ja markkinointisuunnittelijan kanssa	Hallintojohtaja/osastopäälliköt
Parannamme Kokemäen työntajamielikuvaa.	Yksiköissä otetaan teemaksi käsitellä positiivisen viestinnän onnistumisia.	Asiakaspalautekyselyn tulokset.	Yhteistyössä viestintä- ja markkinointisuunnittelijan kanssa	Osastopäälliköt
Kehitämme henkilöstön viestintäosaamista.	Viestintäkoulutus koko henkilöstölle (mitä ja miten viestitään).	Palaute koulutuksesta.		Hallintojohtaja
Lisäämme kaupungin viihtyisyyttä ja kehitämme ympäristökuvaa.	Aloitamme toriyhteistyön alueen toimijoiden kanssa. Puhtaat kadut, siisti ympäristö, kauniit istutukset. Tonttitarjonnan markkinointi.	Yhteistyö aloitettu. Kaupunkilaiskysely. Myytyjen tonttien määrä.		Kaupunginjohtaja Katu- ja puistomestari Maankäyttösääntösinööri
Tiivistämme mediayhteistyötä.	Tuotamme positiivisia nostoja lehdistölle viikoittain / lehdistön viikkokatsaus.	Ansaitun julkisuuden määrä.	Viestimme tiedotusvälineille tulevasta lautakuntien, hallituksen sekä valtuuston kokouksista. Nostamme esille listalla olevia asioita.	Kaupunginjohtaja ja osastopäälliköt
Osallistamme kuntalaisia aktiivisemmin osallistamistykälajien avulla.	Osallistamistykälajien käyttöönotto	Kyselyiden määrä.	Otetaan osallistamistykälajit/t käyttöön	Hallintojohtaja/osastopäälliköt

Parannamme satakunnanlaajuista yhteistyötä.	Teemme aiempaa enemmän yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa.		Osastopäälliköt sekä kaupunginjohtaja osallistuvat eri yhteistyötahojen toimintaan	Osastopäälliköt
Kiitämme ja palkitsemme aktiivisia kuntalaisia.	Palkitsemme aktiivisesti toimivia kuntalaisia laadittujen periaatteiden mukaisesti.	Periaatteet laadittu. Palkitsemisiä tehty.		Johtoryhmä
Tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kiinteistöietokannan ajan tasalle saattaminen.	Valituilla asuinalueilla toteutetaan kiinteistöietojen tarkistus.	Tehty.		Johtoryhmä.

4.2 Elinkeinorakenteen monipuolistaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Arviointimittari	Huomioitavaa 2023	Vastuutaho
Kehitämme TET-jaksoja.	OpeTETin kehittäminen ja TET-paikkojen esiintuominen.	Kysely opettajille ja oppilaille.	Suunniteltu tehtäväksi lukuvuonna 2024-2025	Yhteiskoulun rehtori
Kehitämme yrittäjyyskasvatusta oppilaitoksissa.	Nuori-yrittäjä ohjelman käyttäminen. Opiskelijoiden harjoitusyrittäjätoiminta (4H, Nuori Yrittäjyys ry.).	Yrittäjyysohjelma käytössä.	Suunniteltu tehtäväksi lukuvuonna 2024-2025	Rehtorit
Kehitämme lukion ja toisen asteen oppilaitosyhteistyötä.	Lisäämme yhteistyötapaamisia ja -tempauksia.	Yhteistyötapaamisien ja -tempauksien määrä.		Lukion rehtori
Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa tehdään yritysvierailuita.	Keskustelemme yrittäjien kanssa eri yhteistyömahdollisuuksista ja autamme yritysvierailuiden toteuttamisessa.	Yritysvierailujen määrät.	Suunniteltu tehtäväksi lukuvuonna 2023-2024	Varhaiskasvatuspäällikkö, rehtorit
Kehitämme ja ylläpidämme tonttitarjontaa.	Hankimme maa-alueita tonttitarpeeseen ja autamme yrityksiä ja yksityisiä hankkimaan maita myös yksityisiltä markkinoilta.	Tarjolla olevien tonttien määrän kehitys.	Tätä selkeytetään henkilöstöasioiden ja henkilöstön työkuvaselvitysten myötä.	Maankäyttöinsinööri
Lisäämme markkinavuoro-	Päivitämme kaupungin oman hankintaohjeen.	Markkinavuoropuhe- luiden määrä.		Hallintojohtaja

puhelua paikallisten yrittäjien kanssa.				
Lisäämme vuoropuhelua yritysten kanssa.	Elvytämme yrittäjien aamukahviperinteen.	Aamukahvien määrä.		Kaupunginjohdaja
Panostamme osaavan työvoiman saatavuuteen työllisyyspalveluissa.	Teemme aiempaa aktiivisempaa yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja panostamme täydennuskoulutuksiin.	Koulutuksiin osallistuneiden asiakkaiden määrä.		Hallintojohtaja
Huomioimme hankinnoissa paikalliset toimijat aiempaa paremmin.	Kaupungin oman hankintaohjeen päivittäminen. Yritysvaikutusten arviointi.	Hankintaohjeen valmistuminen.		Hallintojohtaja
Tuemme yritysmaailmaa ja autamme kehityksessä kohti edelläkävijyyttä.	Nostamme esille uuden kaupan muotoja ja alustataloutta tuemme yrityksiä niihin esimerkiksi koulutuksin.	Koulutuksiin osallistuneiden yritysten määrä.		Kaupunginjohdaja
Sitoutamme alueen työntekijöitä Kokemäkeen.	Työllisyyspalveluissa (TE-palvelut) aktiivisemmin etsitään "puolisolle töitä".	Paikkakunnalle muutaneiden työntekijöiden määrä.		Hallintojohtaja
Kehitämme Pitkäjärven aluetta.	Pitkäjärvityöryhmä aloittaa toimintansa ja laatii alueen kehittämissuunnitelman.	Toiminta aloitettu. Kehittämissuunnitelma tehty.		Rakennusinsinööri ja vapaa-aikapäällikkö
Kehitämme Peipohjan risteysalueen elinkeinotoimintaa.	Kehitämme aluetta yhteistyössä Prizztech OY:n kanssa.	Hankesuunnitelman valmistuminen. Yrityksien lisääntyminen alueelle.		Kaupunginjohdaja
Akkuklusteri.	Akkuklusterin toimintaedellytyksien luominen.	Akkumateriaalitehtaan rakentamisen alkaminen. Alueen kaavoitus valmistuu.		Kaupunginjohdaja
Kehitämme etätyömahdollisuuksia.	Kartoitetaan kunta-laisten tarve etätyöpisteisiin sekä kartoitetaan mahdollisia palveluntarjoajia.	Kartoitus tehty		Kaupunginjohdaja

Kaupungin palveluiden jatkuvuuden turvaaminen.	<p>Palveluiden eri toteuttamismallien kartoittaminen ja toteuttaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -taloushallinto -palkkahallinto -sivistysosaston johtajuusjärjestelmät 	Onko tehty.	Sivistysosaston keskeisin toiminnallinen tavoite vuonna 2023 on uuden johtajuusjärjestelmän käyttöönotto ja siihen liittyvien rekrytointien onnistuminen.	Osastopäälliköt
--	---	-------------	---	-----------------

4.3 Kuntalaisten hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Arviointimittari	Huomioitavaa 2023	Vastuutaho
Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen	<p>Lähiliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelman laatiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -Eriyisten tarpeiden huomioiminen <p>Liikuntapuiston monitoimikentän suunnittelu</p>	<p>Suunnitelmatyö on aloitettu ja lähiliikuntapaikat on inventoitu</p> <p>Tarveselvitys on tehty</p>		<p>Katu- ja puistomestari, vapaa-aikapäällikkö</p> <p>Katu- ja puistomestari, vapaa-aikapäällikkö, sivistysjohtaja</p>
Matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien kehittäminen ja paikallisten harrastusmahdollisuuksien esille tuominen	<p>Keveyen liikenteen väylien lukumäärän kasvattaminen</p> <p>Harrastekalenterin kehittäminen</p> <p>Toiminnallisen vanhempainiltojen yhteinen malli varhaiskasvatukseen ja koulujen käyttöön</p> <p>Kolmannen sektorin ja kaupungin välisen viestintäyhteistyön kehittäminen</p>	<p>Uusia keveyen liikenteen väyliä on rakennettu.</p> <p>Kehittämissuunnitelmat kirjaetaan</p> <p>Malli on otettu käyttöön kaikissa yksiköissä</p> <p>määrät</p> <p>Kysely kolmannelle sektorille</p> <p>Hankehaku tehty</p>		<p>Tekninen johtaja</p> <p>Kansalaisopiston rehtori, vapaa-aikapäällikkö</p> <p>Rehtorit, päiväkotien johtajat, sivistysjohtaja</p> <p>Vapaa-aikapäällikkö</p> <p>Vapaa-aikapäällikkö</p>

	Haetaan ikäihmisten liikuntaa edistävään hankkeeseen			Vapaa-aikapäällikkö
Ohjatun liikunnan lisääminen varhaiskasvatukseen ja esi- ja alkuopetukseen	<p>Varhaiskasvatuksessa päivän sisään vähintään kaksi tuntia liikuntaa, josta vähintään puolituntia ohjattua</p> <p>Arkiliikunnan ja koulumatkaliikunnan lisääminen kampanjoiden avulla</p>	<p>Vakiinnutettu kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä, kyllä/ei</p> <p>Kampanjoiden määrä</p>		<p>Varhaiskasvatuspäällikkö, päiväkodin johtajat</p> <p>Rehtorit</p>
Terveellisten ruokatorjuntumusten edistäminen	<p>Kansalaisopiston kurssit</p> <p>Toiminnallisissa vanhempainilloissa (varhaiskasvatuksesta perusopetukseen) nostetaan aktiivisesti esille liikuvaa elämäntapaa ja terveellisiä ruokatorjuntumuksia</p> <p>Yhteistyön lisääminen Kessoten terveyden edistämisen yksikön kanssa.</p>	<p>Kurssien määrä on kasvanut</p> <p>Iltojen määrä</p> <p>Yhteistyössä toteutetut tapahtumat</p>		<p>Kansalaisopiston rehtori</p> <p>Rehtorit, päiväkodin johtajat</p> <p>Sivistysjohtaja</p>
Mielen hyvinvoinnin rakenteiden kartoittaminen ja luominen käytäen hyväksi Hyvän mielen kunta- hankkeen konseptia	Kerrotaan Kokemäen mielen hyvinvoinnin palvelutarjonnasta.	Some-päivittysten määrä		<p>Sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö</p> <p>Sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö</p> <p>Vapaa-aikapäällikkö</p>
Kuntalaisten mielen hyvinvoinnin tukeminen	<p>Koulutetaan henkilökuntaa tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen liittyen</p> <p>Kirjataan varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmiin ja koulujen lukuvuosisuunnitelmiin</p>	<p>Käydyt koulutuskerrat</p> <p>Onko lisätty toiminta- ja lukuvuosisuunnitelmiin</p>		<p>Sivistysjohtaja, rehtorit, varhaiskasvatuksen päällikkö, päiväkodin johtajat</p> <p>Oppilashuollosta vastaava rehtori</p>

	<p>tunne- ja vuorovai- kutuksen taitojen opet- taminen yksiköit- tään</p> <p>Aktiivinen vaikutta- minen yhdyspinto- ihin, jotta kuraattori ja psykologipalvelut pysyvät ennallaan</p> <p>Avoimen päiväkot- toiminnan kehittä- minen</p> <p>Yksinäisyyden tor- juntasuunnitelma kiusaamisen vastai- sen suunnitelman yhteyteen</p>	<p>Koulukuraat- torien ja psy- kologien määrän vä- hintään en- nallaan pysy- minen</p> <p>Kysely palve- lua käyttä- neiltä</p> <p>Päivitetty kiusaamisen vastainen suunnitelma /yksikköjä</p>		<p>Rehtorit, päi- väkodin johta- jat</p> <p>Kaupunginjohtaja, sivistys- johtaja ja rehtorit</p> <p>Vapaa-aika- päällikkö</p> <p>Varhaiskasva- tuspäällikkö</p> <p>Rehtorit ja päi- väkodin johta- jat</p>
<p>Syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten ta- voittaminen</p>	<p>Nuorisotyöntekijät jalkautuvat oppilai- toksiin (perusaste sekä toinen aste)</p> <p>Sosiaalisen kuntou- tuksen toimintamal- lien kehittäminen</p> <p>Tuetaan erityisesti niiden 3. sektorin toimijoiden toimin- taedellytyksiä, jotka mahdollistavat ikäntyneiden syr- jäytymisvaarassa olevien kohtaami- sia.</p>	<p>Kysely nuori- sotyön näky- vyydestä kouluissa</p> <p>Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkai- den määrä</p> <p>Raportti laaja-alai- selle hyvin- vointiryh- mälle</p>		<p>Vapaa-aika- päällikkö</p> <p>Hallintojohtaja</p> <p>Vapaa-aika- päällikkö</p>
<p>Kulttuurihyvin- voinnin esiin- nostaminen kai- kissa ikäryh- missä</p>	<p>~~Kulttuurikasvatus- suunnitelma kou- luille~~</p> <p>Keskustelevien tee- mapiirien järjestä- minen (kirjallisuus, ompelu jne.)</p>	<p>Suunnitelma tehty</p> <p>Järjestetty- jen piirien määrä ja osallistujat</p>		<p>Rehtorit, päi- väkodin johta- jat, kirjaston- johtaja, vapaa- aikapäällikkö</p> <p>Kansalaisopis- ton rehtori, kirjastonjohtaja</p>

	Olemassa olevan kulttuuritoiminnan näkyväksi tekeminen	Some-päivitysten määrä		Vapaa-aika-päällikkö Kirjastonjohtaja
Kaunis, siisti ja toimiva kaupunkiympäristö	Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen	Tehdyt kehittämistoimet		Katu- ja puistomestari

4.4 Vihreän siirtymän Kokemäki

Tavoite	Toimenpiteet	Arviointi- mittari	Huomioitavaa 2023	Vastuutaho
Tehostamme kaupungin kierrätystä.	Teemme alkukartoituksen päiväkotien ja koulujen kierrätysmahdollisuuksista. Koulujen ja kaupungin muiden toimipisteiden kierrätysjärjestelmää parannetaan.	Koulujen ja päiväkotien kierrätysmahdollisuudet ovat parantuneet.		Tekninen johtaja, siivostysjohtaja
Vähennämme kaupungin omien kulkuneuvojen ja laitteiden hiilipäästöjä.	Panostamme jatkossa kaupungin käytössä olevien autojen ja työkalujen ympäristöystävällisyyteen.	Hiilipäästöt.	Vuoden 2024 investointiosaan on esitetty määrärahaa sähköauton hankintaan.	Tekninen johtaja
Suosimme lähellä tuotettua ruokaa.	Suosimme lähellä tuotettua ruokaa.	Kouluruoan kotimaisuuden ja paikallisuuden määrä.		Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö
Parannamme Kokemäen rakennuskannan energiatehokkuutta.	Otamme rakennusten kunnostuksessa huomioon energia-tehokkuuden ja ekologiset lämmitysmuodot.	Lämmitysmuotomuutoksien määrä.	Kahden kohteen muutostyö alkaa 2023	Rakennusinsinööri
Otamme ilmastoteot osaksi jokapäiväistä arkea.	Kartoitamme olemassa olevia hyviä toimintatapoja ja selvitämme tarkemmin, mitä nykytilassa pitäisi vielä muuttaa huomioiden vihreät arvot.	Ilmastosuunnitelman valmistuminen.		Ympäristöasiantuntija
Teemme kestäviä hankintoja.	Huomioimme tuotteiden elinkaaren hankintoja tehtäessä.	Hankintojen määrän muutokset.		Hankintayksikkö

Parannamme kaupungin julkisen liikenteen käyttömahdollisuuksia.	Julkinen liikenne on etenkin koulu- ja työmatkaliikenteen osalta realistinen kulkuneuvovaihtoehto. Parannetaan asemanseudun infrastruktuuria mahdollistaen Kokemäki-Rauma henkilöjunaliikenteen aloittamisen.	Julkisen liikenteen käyttäjämäärämuutokset.		Hallintojohtaja
Kannustamme kaupungin alueella toimivia yhteisöjä mukaan ilmastotalkoihin.	Järjestetään yhteisiä koulutuksia yritysten kanssa teemaan liittyen. Kaupungin oman vihreän verkoston kerääminen. Prizztechin hanke.	Yrityksien määrä, jotka ovat lähteneet mukaan ilmastotalkoihin.		Kaupunginjohtaja, elinvoimalautakunta
Kokemäen kaupunki mahdollistaa ja kannustaa paikallisia sähköautojen käyttöön.	Kartoitamme mahdollisuutta toteuttaa yhteinen kampanja Kokemäen Sähkön kanssa (sitä kautta mahdollistetaan sähköautojen latauspisteiden hankkiminen yrityksille, yhteisöille ja taloyhtiöille kokonaisuudessaan).	Kaupungissa sijaitsevien sähköautojen määrä.		Kaupunginjohtaja
Brändäämme Kokemäen vihreän siirtymän kaupungiksi.	Viestimme ja markkinoimme, että kaupunki toimii ekologisia periaatteita noudattaen.	Mainoskampanjat.		Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Edesautamme kaupungin toimien vihreiden energiamuotojen tuottamista Kokemäen alueella.	Huomioimme mahdollisuuden vihreiden energiamuotojen tuottamiseen kaavoituksessa sekä maankäytössä.	Tarjotut tontit		Maankäyttöinsinööri
Teemme ympäristövaikutusten arvioinnin näkyväksi päätöksenteossa.	Asiahallintajärjestelmään lisätään oma osuus ympäristövaikutusten arvioinnille.	Tehtyjen ympäristövaikutusten arviointien määrä.		Kaikki päätöksiä tekevät esimiehet

<p>Tuemme edullisen ja ympäristöystävällisen energian saantia.</p>	<p>Tuemme kaavoituksessa uusiutuvien energiamuotojen rakentamista.</p> <p>Tarjoamme asiantuntijapalvelua alueen yritysten ympäristöystävällisten energiamuotojen hyödyntämiseen.</p>	<p>Toteutunut.</p>		<p>Maankäyttöinsinööri ja Prizztech Oy</p>
--	--	--------------------	--	--

5 HENKILÖSTÖ

5.1 Talousarvioon sisältyvät henkilöstömuutokset

Yleishallinto

- Pääkirjanpitäjän, laskentasihteerin ja palvelusihteerin toimet jätetään täyttämättä. Kaupunginhallitus on tehnyt lokakuussa 2022 päätöksen taloushallintopalveluiden ulkoistamisesta. Lisäksi keskushallinnossa on tehty ja tehdään toiminnan ja tehtävien muutoksia.

Elinvoimalautakunta

- Sosiaalihuoltolain mukaisen kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen on 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen vastuulla. Talousarviossa on huomioitu kahden henkilön siirtyminen hyvinvointialueen palvelukseen.

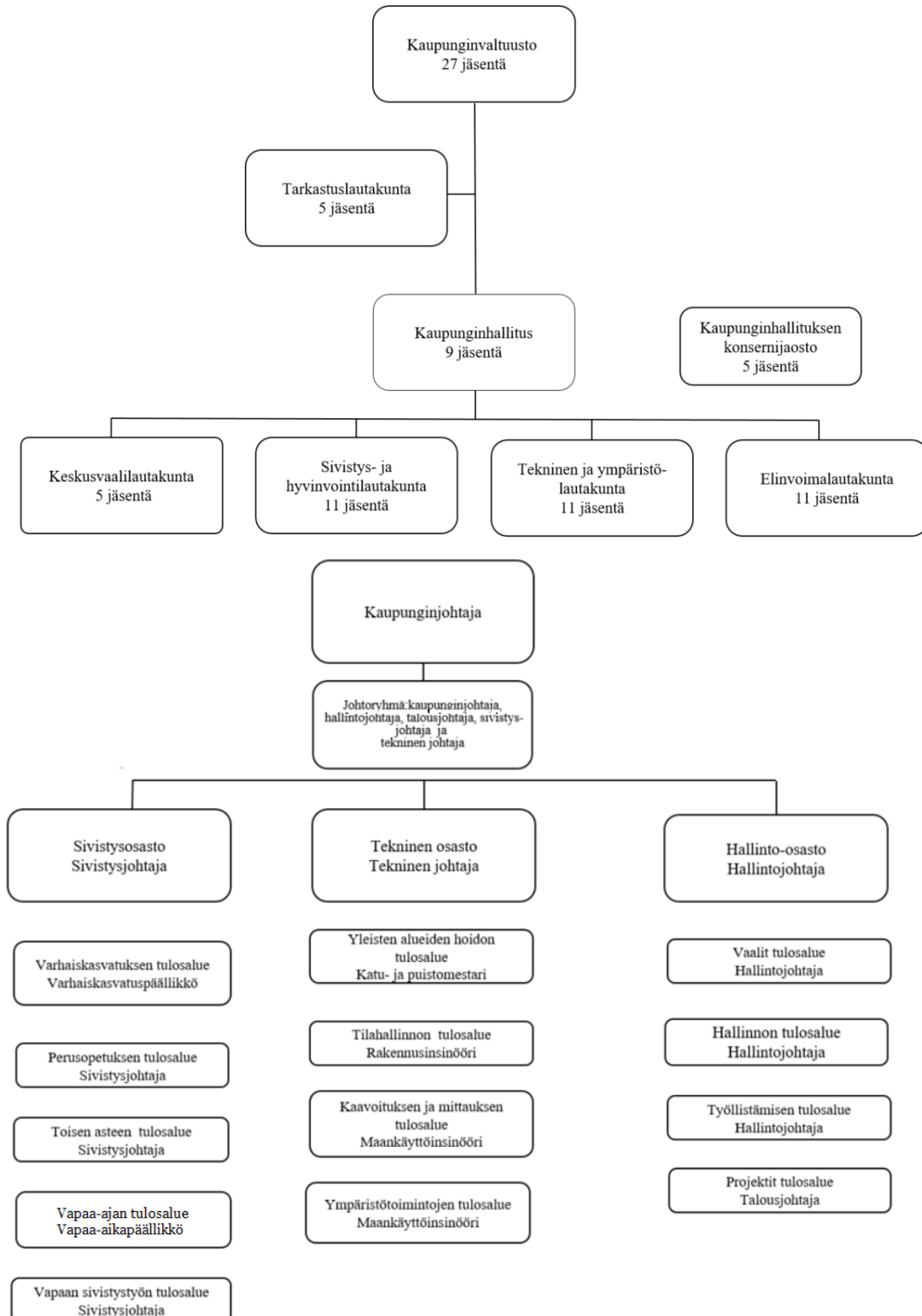
Sivistys- hyvinvointilautakunta

- Neljä (4) koulukuraattoria siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen palvelukseen.
- liikunnanohjaajan toimen perustaminen 1.1.2023 alkaen
- etsivän nuorisotyöntekijän (1/2) –nuorisotyöntekijän (1/2) toimen perustaminen 1.1.2023 alkaen
- Tulkkilan koulun rehtorin viran muuttaminen apulaisrehtorin viraksi 1.8.2023 alkaen

Tekninen – ja ympäristölautakunta

- Kuuden (6) ruokapalvelutyöntekijän ja kahden (2) laitoshuoltajan siirtyminen 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen palvelukseen.
- Ympäristöasiantuntijan viran täyttäminen vakinaisesti ja koko-aikaisesti 1.1.2023 alkaen.
- määräaikaisesti täytetyn kartoittajan toimen täyttäminen 1.1.2023 lukien vakinaisesti

5.2 Luottamushenkilö- ja henkilöstöorganisaatio 1.1.2023

6 TALOUSSUUNNITELMA

6.1 Yleisperustelut

Kuntalain 110 §:ssä säädetään taloussuunnitelmasta. Taloussuunnitelman osat ovat talousarvion rakennetta noudattaen:

- käyttötalous- ja taloussuunnitelma
- investointi- ja rahoitussuunnitelma

Kuntalain mukaan valtuuston on talousarviota hyväksyessään hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

6.2 Talouden tasapainotus

Kuntalain talouden tasapainotussäännöstö tarkentui ja tiukentui uuden kuntalain myötä 1.5.2015 alkaen. Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Kokemäen kaupungin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Näin ollen kuntalain 110 § 3 momentin alijäämän kattamisaikavelvoite ei tällä erää koske Kokemäen kaupunkia.

Vuosien 2023-2025 taloussuunnitelma on laadittu syksyn 2022 aikana käytettävissä olevilla tiedoilla. Nyt käsillä oleva taloussuunnitelma on laadittu siten, että laskelmissa on pyritty saamaan käyttöön olennainen tieto sekä valtiovarainministeriön että kuntaliiton laskelmista.

Edellä mainitun pohjalta vuosien 2023 -2025 taloussuunnitelma on pyritty laatimaan siten, että taloussuunnitelma täyttää kuntalain 110 § 3 momentin ehdon ("taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen"). Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan huomioida talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taloussuunnitelma voi siten olla alijäämäinen, mutta enintään niin paljon kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan kertyvän ylijäämää. Ylijäämän määrän arvioinnissa huomioidaan edellisen vuoden tilinpäätöksen lisäksi laadintavuoden talousarvio ja siihen tehdyt muutokset sekä muut tiedossa olevat laadintavuoden tulokseen vaikuttavat tekijät

Taloussuunnitelma on laadittu seuraavilla toteutumaennusteilla/oletuksilla:

- a) toimintakate kasvaa vuosittain enintään 3 %.
- b) tuloveroprosenttia ei koroteta suunnitelmavuosina
- c) asukasmäärän vuosittainen muutos on noin -60-80 henkilöä ja asukasmäärän vähenemisen myötä ansiotulojen kasvu on enintään noin 1,6-1,8 %/v
- d) kiinteistöverotuottoon saadaan noin 150 000 kasvu vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoden 2022 tasoon
- e) valtionosuuksia on arvioitu kertyvän suunnitelmavuosina noin 10 % vuoden 2023 tasoa vähemmän. Soteratkaisun myötä tähän arvioon pitää suhtautua varauksellisesti.
- f) korkotasoksi suunnitelmakaudella on pitkien korkojen osalta arvioitu noin 3,5 %.

Laadittaessa taloussuunnitelmaa on vuosien 2023-2025 toimintakatteen vuosittaiseksi kasvuprosentiksi arvioitu 3 %. Arvio perustuu ansiotason nousuun ja eri ennustelaitosten ilmoittamiin inflatio-oletuksiin. Kokemäen kaupungin asukasluku on laskenut vuosittain, joten periaatteellisella tasolla myös toimintakulujen tulee laskea tai kasvun olla ainakin vähäistä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tulevana vuosina joudutaan palveluverkkoa edelleen muuttamaan, virkoja ja toimia jätetään täyttämättä, käymään mahdollisesti yt-neuvotteluja ja kaikista ylimääräistä kiinteistöistä joudutaan luopumaan.

Suunnitelmaa laadittaessa ei ole otettu huomioon mahdollisia myyntivoittoja tai -tappioita, joita voi syntyä myytäessä käytössä olevia tai

käytöstä poistettuja kiinteistöjä ja jotka voivat muuttaa nyt käsitellyssä olevia suunnitelmia olennaisesti. Suunnitelmavuosien osalta huomionarvoinen asia on se, mitä tulee tapahtumaan sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöille, joissa hyvinvointialue on vuokralaisena. Oletettavaa on, ettei hyvinvointialue tule karsimaan palveluverkkoa ja tällöin kaupungin saamat vuokratulot tulevat vähenemään.

Kaupunginvaltuusto on 16.9.2019 hyväksynyt kaupungin kiinteistöstrategian. Strategian mukaan kaupungilla on omistuksessaan liikaa rakennuksia. Yleisellä tasolla voi todeta, että luovutettavien/myytävien/purettavien rakennusten tasearvot ovat korkeampia kuin niistä saatavat myyntitulot, jolloin ko. rakennuksista joudutaan tekemään alaskirjauksia. Suunnitelmavuosiin ei ole kirjattu olennaisia alaskirjauksia.

Suunnitelmakauden 2023-2025 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 9,8 M€ eli huomattavan paljon. Koska käyttötaloudesta ei kerry vuosikattetta tarpeeksi investointien rahoittamiseksi, joutuu kaupunki rahoittamaan investoinnit velkarahoituksella. Kaupungin velkamäärä kasvaa suunnitelmakaudella. Vuoden 2021 tilinpäätöksen 26,0 M€ lainamäärä kasvaa noin 1,7 M€ ja lainoja olisi yhteensä suunnitelmakauden lopussa noin 27,7 M€.

Investointien määrää ja kohteita laskettaessa on huomioitava, että investointisuunnitelmaan sisältyy kohteita, joiden toteutumiseen on asetettu jokin ehto.

Sote-uudistuksen johdosta kaupungin toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet pienenevät olennaisesti. Kaupungin vieraan pääoman määrä ei sen sijaan vähene. Tämä tulee olennaisesti muuttamaan kaupungin investointien rahoitusrakennetta ja riskinsietokykyä. Jatkossa investointien rahoituksen tulee perustua entistä enemmän tulorahoituksen kautta kertyvällä rahoituksella lainarahoituksen sijaan.

Korkotason noustessa ja palatessa normaalitasolle investointimenojen määrä tulee harkittavaksi entistä tarkemmin. Alhaisen ja jopa negatiivisen korkotason vallitessa investointeja varten otettujen lainojen keskikorko oli parhaimmillaan noin +0,2 %. Korkotason arvioitu nousu lisää kaupungin korkomenoja suunnitelma kaudella vuodelle 2023 noin 160 000 euroa ja vuodelle 2024 noin 140 000 eurolla.

6.3 Laskelmat

TULOSLASKELMA (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	6 098	5 270	4 849	0	0
Myyntituotot	1 002	1 005	553	0	0
Maksutuotot	804	738	682	0	0
Tuet ja avustukset	1 402	540	354	0	0
Vuokratulot	1 578	1 596	1 749	0	0
Muut toimintatuotot	42	70	72	0	0
Sisäiset tuotot	1 271	1 322	1 439	0	0
TOIMINTAKULUT	-49 975	-51 080	-20 355	0	0
Henkilöstökulut	-13 040	-12 598	-12 457	0	0
Palkat ja palkkiot	-10 124	-9 873	-9 986	0	0
Henkilöstömenojen korjaukset	100	60	64	0	0
Henkilöstösivukulut	-3 016	-2 786	-2 535	0	0
Eläkekulut	-2 615	-2 430	-2 116	0	0
Muut henkilösivukulut	-401	-355	-419	0	0
Palveluiden ostot	-32 573	-33 998	-3 515	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 940	-1 953	-1 833	0	0
Avustukset	-805	-770	-703	0	0
Vuokramenot	-213	-205	-213	0	0
Muut toimintakulut	-133	-306	-292	0	0
Sisäiset menot	-1 271	-1 250	-1 342	0	0
TOIMINTAKATE	-43 877	-45 810	-15 507	-15 972	-16 451
VEROTULOT	27 517	26 950	14 630	15 040	15 300
Kunnallisvero	22 988	23 100	10 700	11 100	11 300
Kiinteistövero	2 635	2 550	2 680	2 680	2 700
Yhteisövero	1 894	1 300	1 250	1 260	1 300
VALTIONOSUUDET	19 621	20 625	3 925	3 575	3 575
RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	126	36	-182	-315	-315
Korkotuotot	61	57	1	1	1
Muut rahoitustuotot	132	102	92	92	92
Korkokulut	-58	-105	-266	-400	-400
Muut rahoituskulut	-9	-17	-8	-8	-8
VUOSIKATE	3 388	1 801	2 867	2 328	2 109
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 135	-1 900	-2 200	-2 200	-2 200
SATUNNAISET ERÄT	173	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 426	-99	667	128	-91
KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 020	3 921	4 587	4 715	4 624

BUDJETTILUVUT HALLINTOKUNNITTAIN JA SITOVUUSTASOITTAIN (1 000 €)

	TULOT 2022	MENOT 2022	TULOT TA 2023	MENOT TA 2023	NETTO 2022	NETTO TA 2023	MUUTOS %
Yleishallinto	166	-32 145	78	-1 993	-31 979	-1 915	-94,0
Vaalit	13	-15	15	-28	-2	-13	687,1
Eri toimielimet	40	-793	39	-848	-753	-809	7,4
Hallinto-osasto	11	-675	6	-704	-664	-698	5,1
Muut palvelut	-1	-258	14	-210	-259	-196	-24,3
Sisäiset palvelut	8	-168	4	-163	-160	-159	-0,6
Projektit	0	-40	0	-40	-40	-40	0,0
Sosiaalipalvelut	95	-13 797	0	0	-13 702	0	-100,0
Perusterveydenhuolto	0	-5 705	0	0	-5 705	0	-100,0
Erikoissairaanhoidot	0	-10 695	0	0	-10 695	0	-100,0
Elinvoimautakunta	159	-965	158	-909	-806	-751	-6,8
Elinvoimapaalvelut	0	-170	0	-183	-170	-183	7,7
Työllistäminen	91	-660	90	-638	-569	-548	-3,7
Nuorten työpaja	68	-135	68	-88	-67	-20	-69,4
Sivistyslautakunta	1 419	-13 063	1 327	-13 649	-11 644	-12 322	5,8
Hallinto	0	-385	0	-462	-385	-462	20,1
Varhaiskasvatus	308	-3 130	330	-3 261	-2 822	-2 931	3,9
Perusopetus	816	-7 256	689	-7 324	-6 440	-6 635	3,0
Toisen asteen koulutus	45	-986	44	-1 101	-941	-1 058	12,3
Kansalaisopisto	59	-224	59	-212	-165	-153	-7,3
Musiikillinen koulutus	0	-63	0	-64	-63	-64	1,6
Liikunta- ja urheilu	107	-467	105	-586	-360	-481	33,5
Nuorisotoimi	52	-166	70	-228	-114	-158	38,9
Museotoimi	0	-6	0	-6	-6	-6	8,5
Yleinen kulttuuritoimi	24	-85	23	-85	-61	-62	1,9
Kirjasto	8	-296	8	-319	-288	-311	8,1
Tekninen lautakunta	3 526	-4 907	3 285	-3 805	-1 381	-519	-62,4
Hallinto	1	-309	0	-312	-308	-312	1,2
Kaavoitus- ja mittaus-toimi	44	-309	59	-313	-265	-255	-3,9
Yleiset alueet	152	-563	155	-554	-411	-399	-2,9
Palo- ja pelastustoimi	263	-946	264	-73	-683	191	-127,9
Kiinteistöjen hoito	1 222	-658	1 372	-693	564	679	20,4
Tilahallintopalvelut	1 771	-1 756	1 357	-1 459	15	-102	-790,5
Ympäristöterveydenhuolto	0	-174	0	-188	-174	-188	8,2
Ympäristötoimi	43	-62	42	-84	-20	-43	113,4
Rakennusvalvonta	32	-132	37	-128	-100	-91	-8,5
Käyttötalous yhteensä	5 270	-51 080	4 849	-20 355	-45 810	-15 507	-66,2
Yhteiset erät	47 611	-1 900	18 555	-2 382	45 711	16 173	-64,6
Verotulot	26 950	0	14 630	0	26 950	14 630	-45,7
Valtionosuudet	20 625	0	3 925	0	20 625	3 925	-81,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	36	0	0	-182	36	-182	-602,2
Poistot	0	-1 900	0	-2 200	-1 900	-2 200	15,8

RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	3 388	1 801	2 866	2 327	2 108
Satunnaiset erät	173	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-19	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-3 991	-3 901	-4 301	-3 623	-1 893
Rahoitusosuudet investointimenoihin	41	281	197	135	15
Käyttöomaisuuden myyntituotot	21	15	0	0	0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	-387	-1 804	-1 238	-1 161	230
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäys	-3 954	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	3 747	2 200	0	0	500
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	2 800	4 500	5 100	3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 791	-3 200	-3 200	-3 900	-4 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	41	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	14	0	0	0	0
Saamisten muutos	-277	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-1 943	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-163	1 800	1 300	1 200	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-550	-4	62	39	230
Lainamäärä, euroja	26 080 000	25 680 000	26 980 000	28 180 000	27 680 000
Lainamäärä/asukas, euroja	3 749	3 727	3 944	4 120	4 047

YLEISHALLINTO

KÄYTTÖTALOUSLASKELMA	TA 2022	TA 2023	MUUTOS
Myynti- ja maksutuotot	18 600	10 000	-46,2
Tuet ja avustukset	147 000	68 000	-53,7
Muut toimintatuotot	0	0	0,0
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>165 600</i>	<i>78 000</i>	<i>-52,9</i>
Palkat ja palkkiot	-713 100	-620 800	-12,9
Henkilöstösivukulut	-633 535	-174 785	-72,4
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>-1 346 635</i>	<i>-795 585</i>	<i>-40,9</i>
Palveluiden ostot	-30 657 920	-1 014 320	-96,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 900	-18 900	18,9
Avustukset	0	0	0,0
Muut toimintakulut	-124 500	-163 800	31,6
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>-32 144 955</i>	<i>-1 992 605</i>	<i>-93,8</i>
TOIMINTAKATE	-31 979 355	-1 914 605	-94,0

ELINVOIMALAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSLASKELMA	TA 2022	TA 2023	MUUTOS
Myynti- ja maksutuotot	24 000	18 000	-25,0
Tuet ja avustukset	135 000	140 000	3,7
Muut toimintatuotot	0	0	0,0
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>159 000</i>	<i>158 000</i>	<i>-0,6</i>
Palkat ja palkkiot	-301 000	-264 400	-12,2
Henkilöstösivukulut	-40 520	-80 240	98,0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>-341 520</i>	<i>-344 640</i>	<i>0,9</i>
Palveluiden ostot	-51 790	-77 700	50,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 500	-36 000	60,0
Avustukset	-424 000	-386 000	-9,0
Muut toimintakulut	-125 000	-65 000	-48,0
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>-964 810</i>	<i>-909 340</i>	<i>-5,7</i>
TOIMINTAKATE	-805 810	-751 340	-6,8

TEKNINEN- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSLASKELMA	TA 2022	TA 2023	MUUTOS
Myynti- ja maksutuotot	1 917 470	1 496 490	-22,0
Tuet ja avustukset	5 000	7 000	100,0
Muut toimintatuotot	1 603 600	1 781 950	11,1
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>3 526 070</i>	<i>3 285 440</i>	<i>-6,8</i>
Palkat ja palkkiot	-1 626 250	-1 534 590	-5,6
Henkilöstösivukulut	-424 030	-439 940	3,8
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>-2 050 280</i>	<i>-1 974 530</i>	<i>-3,7</i>
Palveluiden ostot	-1 676 590	-783 710	-53,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 020 900	-877 240	-14,1
Avustukset	-87 500	-100 000	14,3
Muut toimintakulut	-71 810	-69 240	-3,6
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>-4 907 080</i>	<i>-3 804 720</i>	<i>-22,5</i>
TOIMINTAKATE	-1 381 010	-519 280	-62,4

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSLASKELMA	TA 2022	TA 2023	MUUTOS
Myynti- ja maksutuotot	1 020 400	1 035 800	1,5
Tuet ja avustukset	252 500	139 000	-45,0
Muut toimintatuotot	146 400	152 400	4,1
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>1 419 300</i>	<i>1 327 200</i>	<i>-6,5</i>
Palkat ja palkkiot	-7 172 244	-7 502 184	4,6
Henkilöstösivukulut	-1 687 660	-1 839 515	9,0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>-8 859 904</i>	<i>-9 341 699</i>	<i>5,4</i>
Palveluiden ostot	-2 849 675	-2 964 849	4,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-893 767	-900 878	0,8
Avustukset	-258 400	-216 500	-16,2
Muut toimintakulut	-201 668	-224 780	11,5
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	<i>-13 063 414</i>	<i>-13 648 706</i>	<i>4,5</i>
TOIMINTAKATE	-11 644 114	-12 321 506	5,8

7 INVESTOINNIT

Investointimäärärahoja on varattu vuodelle 2023 yhteensä 4,3 M€ (netto). Kaupunginhallitus rajasi kesäkuussa 2022 talouskehystä antaessaan, että investointien määrä vuoden 2023 talousarviossa voi olla enintään 1,9 M€, joten siltä osin annettu kehys on ylitetty. Vuoden 2023 investointeihin sisältyy useita ehdollisia määrärahavaroja. Näiden vuoden 2023 ehdollisten varausten osalta ehtona on joko

- 1) valtionosuuden saaminen hankkeeseen
- 2) valtion osallistuminen yhteishankkeeseen (Satakunnantie)
- 3) hankkeen kokonaisrahoituksen selviäminen (Kirkkokallion asemakaava-alueen työt)

Vuodelle 2023 budjetoitujen ehdollisten investointihankkeiden kokonaiskustannukset ovat suunnitelmakaudella noin 3 M€.

Vuoden 2023 investointiosaan on budjetoitu 90 000 euron suuruinen määrärahavaraus kaukalon/luistinkentän rakentamiseksi Peipohjaan. Vuodelle 2024 on kirjattu ehdollinen määrärahavaraus Tulkkilan liikuntapuiston monitoimikentän ja huoltorakennuksen rakentamiseksi. Hankkeen selvittämiseksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnan käyttötalouteen on varattu 15 000 euron suuruinen suunnittelumääräraha tarveselvityksen laatimiseksi.

Vuosille 2023-202 SASKY koulutuskuntayhtymälle on kirjattu vuosittain 107 500 euron määräraha Kokemäen peruspääoman korottamiseksi. Peruspääoman korottamisten myötä (0,35 +0,15 M€) SASKY koulutuskuntayhtymä on rakentanut uuden navettarakennuksen Kokemäellä sijaitsevaan oppilaitokseen. Vuosille 2023 -2026 on kirjattu uusi määrärahavaraus uuteen 0,38 M€ suuruiseen peruspääomakorotukseen.

Suunnitelmakauden investointien määrä on laskeva. Osasyynä tähän on se, ettei rakennusten osalta suunnitelmaan ole kirjattu kaikkia tulevina vuosina tapahtuvia peruskorjauksia/kunnostushankkeita, joita erittäin suurella todennäköisyydellä tulee tapahtumaan. Tulevissa talousarvioissa tulee entistä enemmän keskittyä olemassa olevien rakennusten ja rakenteiden peruskorjauksiin korjausvelan kasvun pienentämiseksi.

Investointikohteiden rahoittamiseksi ja vanhojen pitkäaikaisten lainojen lyhentämiseksi kaupunki joutuu ottamaan uutta lainaa vuonna

2023 kaikkiaan 4,5 M€. Aiemmin nostettujen lainojen lyhennykset ovat 3,2 M€, joten lainamäärä kasvaa.

Talousarviovuoden aikana otettavista uusista lainoista päätöksen tekee kaupunginhallitus. Pitkäaikaisen lainan nostoa voidaan talousarviovuoden aikana korvata lyhytaikaisella rahoituksella markkinatilanne huomioiden. Lainamäärän on arvioitu olevan vuoden 2023 lopussa 26,98 M€ eli noin 3 944euroa/asukas.

Kokemäen kaupunki

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Investointikohde/hanke perusteluineen		Meno- ja tuloarvio vuosittain; euroja		
		2023	2024	2025
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
9012	Keskustan osayleiskaava	40 000	30 000	
9017	Asemakaavoitus	30 000	15 000	15 000
9060	Rautatieasemakaava	30 000		
9070	Ratahanke	50 000		
9034	Ohjelmistovaraus	60 000	60 000	20 000
		210 000	105 000	35 000
MAA- JA VESIALUEET				
9002	Maa-alueiden myynti	-15 000	-15 000	-15 000
9002	Maa-alueiden osto	125 000	125 000	125 000
		110 000	110 000	110 000
RAKENNUKSET				
9029	Kiinteistöjen peruskorjausvaraus	50 000	70 000	70 000
9061	Henrikinhovi, kuntosuunnitelman muk. työt	35 000	35 000	35 000
	Henrikinhovi, piha-alueen aita		25 000	
	Terveysasema, ulkopuoliset työt		40 000	50 000
xxx	Terveysasema, huopakatteen uusiminen	50 000		
xxx	Kaupungintalo, osittainen jäähdytys	20 000		
xxx	Kauvatsan paloasema, lämmitysjärjestelmän muutos	45 000		
	- valtionosuuspäätös, lokakuu 2022	-12 500		
xxx	Risten entisen koulurakennuksen lämmitysjärjestelmän muutos	190 000		
	- valtionosuuspäätös, lokakuu 2022	-57 000		
xxx	Lähteenmäen koulu, hakelämmityksen poltinpään uusiminen ja tuhkanpoiston parantaminen	35 000		
xxx	Yhteiskoulun metalli- ja puutyövertaan saneeraus	80 000		
xxx	Kirjaston aulan ja lehtilukusalin muuttaminen omatoimikirjastoksi	30 000		
	Kirjaston henkilökunnan sosiaali- ja työtilat		80 000	
	Pitkäjärven majan ja saunan peruskorjaus		150 000	180 000
	- edellyttää golfkentän toteutumista			
	Yhteiskoulun ikkunat		20 000	
		465 500	420 000	335 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET				
9200	Katujen rakentaminen ja suunnittelu	100 000	120 000	120 000
9201	Katujen päällystäminen	100 000	150 000	120 000
9202	Katuväläistuksen uusiminen	80 000	40 000	20 000
9220	Puistojen rakentaminen	20 000	30 000	30 000
9236	Lekokadun rakentaminen	280 000	50 000	
	Kaupungintalon piha-alueen kunnostus		90 000	
9223	Jätevedenpuhdistamo, prosessilaitteet	20 000	20 000	20 000
9043	Sadevesilinjojen uusiminen	30 000	30 000	30 000
9241	Satakunnantien asfaltointi; ehdollinen yhteishanke Elyn kanssa	220 000		
9242	Peipohjan asemaseudun järjestelyt	50 000	50 000	50 000
xxx	Sonnilantien ja Voimakadun kevyen liikenteen väylä, asfaltointi	60 000		
xxx	Kirkkopolun peruskorjaus/liikennejärjestelyt. Edellyttää valtionavustusta	225 000		
	- mahdollinen valtionavustus	-112 500		
xxx	Kirkkopolun betoniportaat, peruskorjaus	50 000		
	Kirkkokallion asemakaava-alueen työt:			
9227	- Skaffarinkadun hulevesilinjan uusiminen	400 000		
	- Hulevesien viivytysallas ja huoltotie. Edellyttää alueelle suunnitellun			
xxx	suurteollisuushankeen toteutumista	250 000		
	- Ojat korvaavat hulevesiviemärit. Edellyttää alueelle suunnitellun			
xxx	suurteollisuushankeen toteutumista	350 000	250 000	
	-Teollisuustien (Haanoja-Linjatie), Härkisuontien (53-82) ja Linjatien (40-77)			
xxx	rakentaminen. Edellyttää alueelle suunnitellun suurteollisuushankeen			
	toteutumista	1 000 000	900 000	
	- Alueen kevyen liikenteen väylä. Edellyttää alueelle suunnitellun			
	suurteollisuushankeen toteutumista			250 000
	Viljatie peruskorjaus (välillä 1-30)		100 000	30 000
	Villionsuvannon alueen asfaltointi		50 000	
	Ratalan alueen katujen uusiminen		230 000	150 000
	(Sorsankatu, Tavinkatu, Pohjalankatu 12-27)			
	Raitalankadun rakentaminen		80 000	
	Teljänkadun uusiminen (välillä 10-21)			90 000
	Piltontien uusiminen (välillä 1-14)			170 000
	Opistontie, katu asemakaavan mukaiseksi		60 000	
	Hakatie peruskorjaus		120 000	30 000
xxx	Peipohjan kaukalo/luistinkenttä: pohjatyöt, valaistus ja vesipiste.	90 000		
	Tulkkilan liikuntapuiston monitoimikenttä ja huoltorakennus. Ehdollinen			
	suunnitelma, edellyttää myönteistä valtionavustusta		400 000	
	- mahdollinen valtionavustus		-120 000	
	Yhteiskoulun alasalin ilmanvaihdon uusiminen		25 000	
	Yhteiskoulu ulkoalue, yläpiha		30 000	
	Tulkkilasalin lattiamatto			
xxx	Kauvatsan matonpesupaikka, osallistuva budjetointi	45 000		45 000
		3 257 500	2 705 000	1 155 000
	KALUSTO			
9259	Tekninen kalusto	35 000	60 000	35 000
9262	Ruoka- ja siivouspalvelun kalusto	20 000	20 000	20 000
		55 000	80 000	55 000
	SIIJOITUKSET/KUNTAYHTYMÄOSUUDET			
9018	Saskyn peruspääoman korotukset; 0,35 M€ (2021-25) ja 0,15 M€ (2022-25)	107 500	107 500	107 500
	Saskyn peruspääoman korotukset; uusi 0,38 M€ (2023-2026)	95 000	95 000	95 000
		202 500	202 500	202 500
	menot	4 300 500	3 622 500	1 892 500
	tulot	-197 000	-135 000	-15 000
	netto	4 103 500	3 487 500	1 877 500